

KUOPIO

”Minulle ei ole väliä missä koulu sijaitsee kunhan se on Kuopiossa”

Lasten, nuorten ja huoltajien näkemyksistä yläkouluista
-yläkouluselvityskyselyn raportti

Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

Sisällys

1 Tiivistelmä	2
2 Alakoululaiset	3
2.1 Alakoululaisten koulumatkat	4
2.2 Yläkouluun siirtyminen ja painotettu opetus	7
2.3 Yläkoulun koko ja sijainti	8
2.4 Tärkeimmät asiat yläkoulussa	11
3 Yläkoululaiset.....	11
3.1 Yläkoululaisten koulumatkat	12
3.2 Yläkoulun koko ja sijainti	17
3.3 Painotettu opetus	20
3.4 Tärkeimmät asiat yläkoulussa	20
4 Huoltajat.....	21
4.1 Huollettavan koulu ja koulumatka	21
4.2 Yläkoulun koko ja sijainti	24
4.3 Tärkeimmät asiat yläkoulussa	29
4.4 Huoltajien vapaat palautteet	30
5 Yhteenveto	31

Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

1 Tiivistelmä

Kuopion kaupunki on laatinut yläkouluselvityksen, jossa tarkastellaan Kuopion keskeisen kaupunkialueen yläkouluverkostoa tulevaisuuden kaupunki- ja väestökehityksen tarpeisiin vastamiseksi. Osana yläkouluselvitystä haluttiin saada lasten, nuorten ja heidän huoltajiensa kokemuksia ja näkemyksiä koulunkäyntiin ja koulumatkaan liittyen. Tätä varten toteutettiin kysely, joka kohdennettiin osalle kuopiolaisista 5.–9. luokkalaisista ja heidän huoltajilleen. Kyselystä tehtiin lähes samansisältöiset versiot ala- ja yläkoululaisille sekä huoltajille.

Kysely oli vastattavana 28.11.-20.12.2022. Kyselyn vastausohjeet ja -linkki jaettiin koulujen rehtorien kautta. Oppilaat vastasivat opettajan johdolla oppitunnilla. Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista. Kyselyyn vastattiin nimettömänä ja saatuja tuloksia käsitellään niin, ettei ketään yksittäistä vastaajaa ole mahdollista tunnistaa.

Kyselyyn saatiin yhteensä 2028 vastausta. Yläkoululaisia vastasi kyselyyn 934. Tämä on noin 32 % yläkouluselvitysalueen koulujen oppilaista. Kouluissa oli tuolloin yhteensä 2907 yläkoululaista. Alakoululaisia vastasi 288, joka on noin 87 % kyselyn kohdekoulujen 5.-6.-luokkalaisista, joita oli tuolloin yhteensä 330. Huoltajilta saatiin kyselyyn 806 vastausta.

Raportin otsikko on yhden yläkoululaisen vastaus avoimeen kysymykseen ”Miksi yläkoulun olisi mielestäsi hyvä olla tietyn kokoinen tai sijaita tietyssä paikassa?” Siinä tiivistyy hyvin ala- ja yläkoululaisten näkemys siitä, etteivät yläkoulun sijainti ja oppilasmäärä ole heille olennaisia näkökulmia. Yläkoulussa tärkeintä ovat kaverit. Koulumatkan pituudelta oppilaat toivovat kohtuullisuutta, erityisesti siksi, jotta aamuisin ei tarvitsisi herätä niin aikaisin ehtiäkseen kouluun. Kaverien lisäksi tärkeää ala- ja yläkoululaisille ovat koulujen hyvä henkilökunta, opetuksen laatu, koulun hyvä ilmapiiri ja viihtyisät tilat. Kaikki edellä mainitut ovat asioita, joihin yläkouluselvityksen tuloksilla on suoraan vähän, jos ollenkaan vaikutusta.

Huoltajien näkemykset yläkoulussa tärkeiksi koetuista asioista eivät merkittävästi poikkea ala- ja yläkoululaisten näkemyksistä. Heille tärkeintä on opetuksen laatu, koulun sijainti lähellä kotia tai omalla asuinalueella, kaverit, hyvä henkilökunta ja koulun hyvä ilmapiiri. Avointen vastausten perusteella sijainnin osalta merkityksellistä on erityisesti koulun saavutettavuus. Huoltaja toivoivat sopivan pituista koulumatkaa, jonka yläkoululainen voi kulkea itsenäisesti. Lisäksi korostui koulun sijainti riittävän lähellä kotia, jottei matka-aika muodostu liian pitkäksi.

Kyselystä saatavia tietoja tullaan hyödyntämään Kuopion yläkouluverkostonselvityksessä ja kouluverkoston suunnittelussa. Kyselyn tulosten tulkinnessa on syytä noudattaa varovaisuutta, koska se on laadittu taustatiedon hankkimiseksi eikä täytä tieteellisen tutkimuksen kriteereitä. Raportin ovat laatineet kehittämispäällikkö Katja Penttinen ja kaava-suunnittelija Marika Huovinen. Kyselyn laatimiseen ovat lisäksi osallistuneet opetusjohtaja Silja Silvennoinen, hyvinvointikoordinaattori Tanja Tilles-Tirkkonen, palvelumuotoilija Irma Savolainen, perusopetuspäälliköt Taina Vainio ja Mika Kuitunen.

Suuret kiitokset kaikille kyselyyn vastanneille ja sen toteuttamiseen osallistuneille!

Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

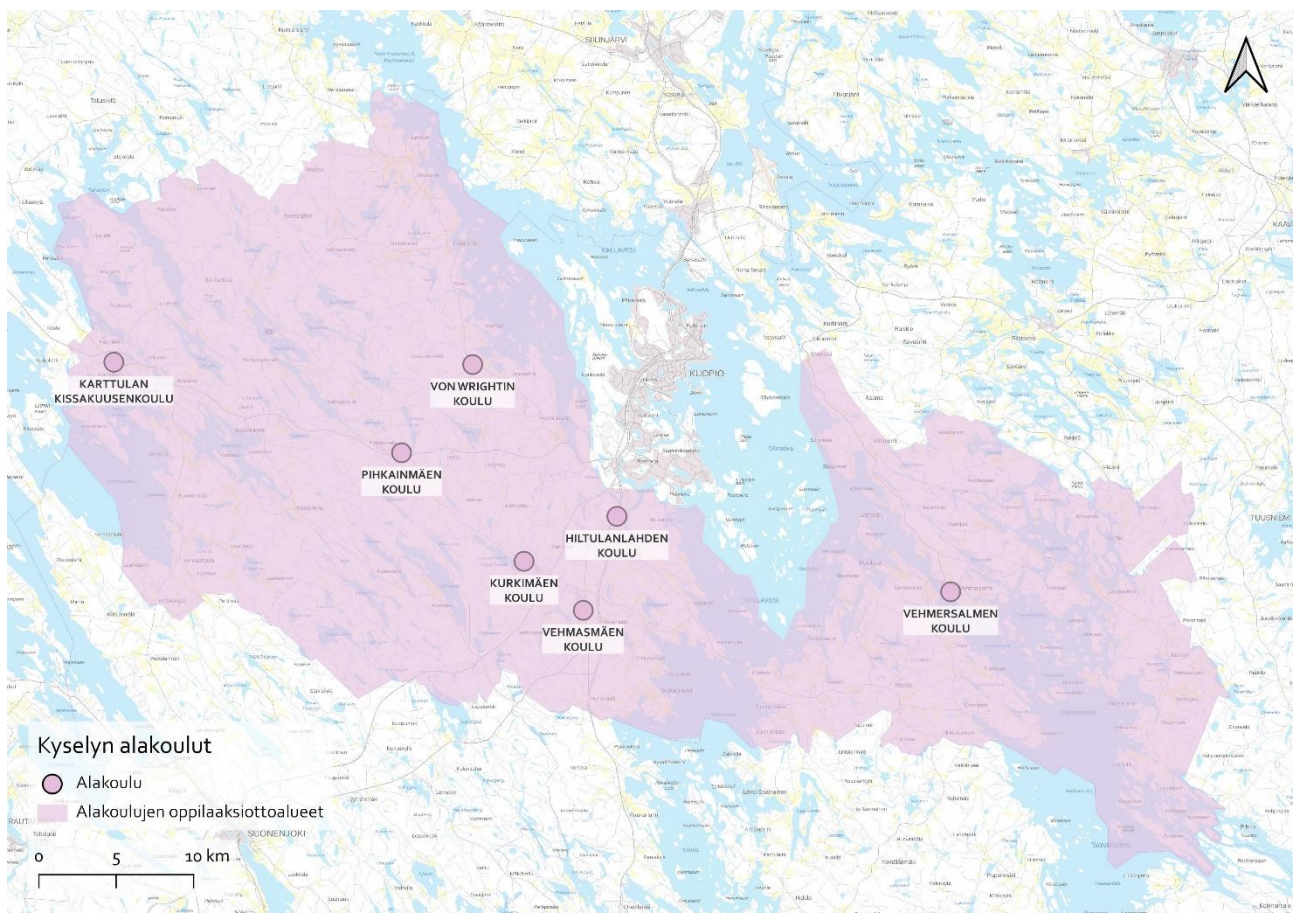
11.4.2023

Julkinen

2 Alakoululaiset

Alakoululaisten kysely kohdennettiin seitsemälle Kuopion alakoululle, jotka sijaitsevat Hiltulanlahdessa sekä Kuopion itäisellä, eteläisellä ja läntisellä maaseudulla (Kuva 1). Alakoululaisten kyselyyn vastasi yhteensä 288 oppilasta, joista 5. luokkalaisia oli 51,7 % ja 6. luokkalaisia oli 48,3 %. Eniten alakoululaisten vastauksia saatiin Hiltulanlahden koulusta (25 %), Von Wrightin koulusta (19,1 %), Vehmäsmaen koulusta (16 %) ja Kurkimäen koulusta (14,2 %). Karttulan Kissakuusen koulusta, Pihkainmäen koulusta ja Vehmersalmen koulusta saatiin kustakin noin 8,6 % vastauksista.

Kaikista kouluista vastattiin erittäin aktiivisesti kyselyyn suhteessa koulun 5. ja 6. luokkalaisten oppilasmäärään (330 oppilasta). Alakoululaisten vastausprosentiksi muodostui 87,2. Vastausprosentti vaihteli hieman kouluittain ollen suurin Karttulan Kissakuusen koulussa (100 %) ja pienin Pihkainmäen koulussa (71,4 %). Alakoululaisten osalta kyselyn vastausprosentit ovat lähellä koulun oppilasmäärän suhdetta kokonaisoppilasmäärään.

Kuva 1. Kyselyyn vastanneiden 5. ja 6. luokkalaisten alakoulut

Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

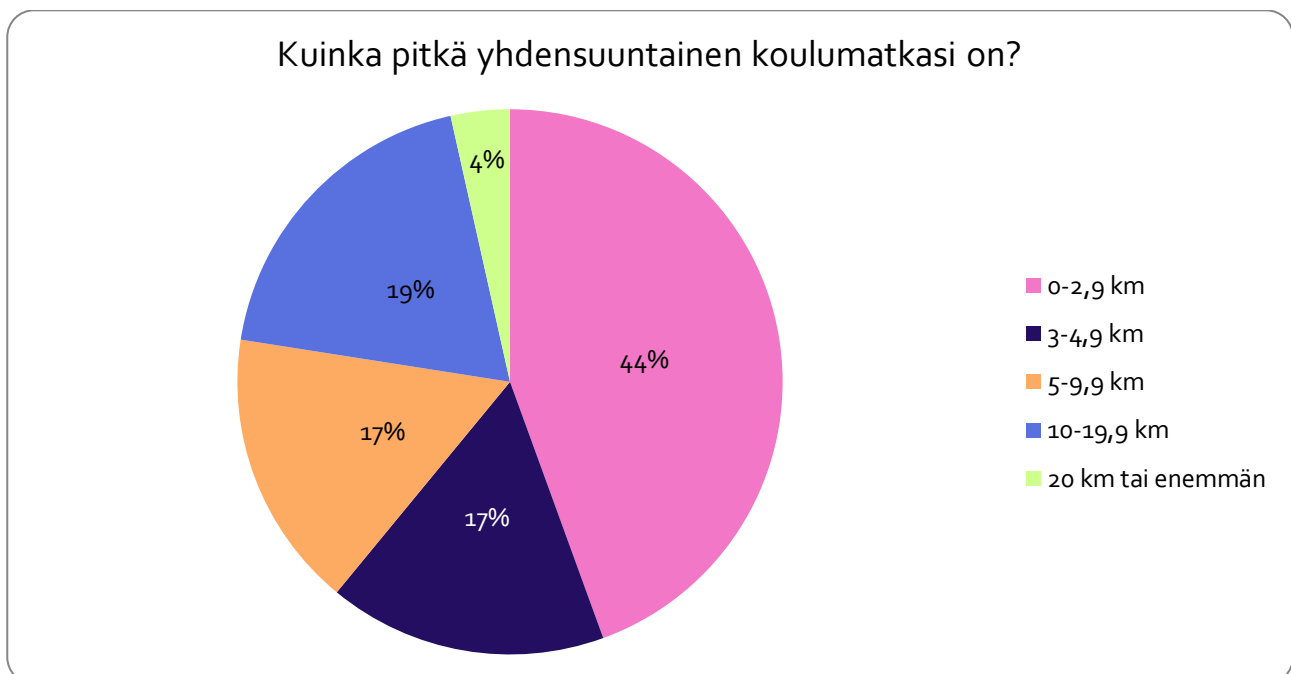
11.4.2023

Julkinen

2.1 Alakoululaisten koulumatkat

Kyselyyn vastanneiden alakoululaisten nykyinen koulumatka on pituudeltaan alle 3 kilometriä 44,4 %:lla vastaajista ja alle 5 kilometrin matka alakouluun on 60,9 %:lla vastaajista. Kahdella viidestä koulumatka on yli 5 kilometriä (39 %), joista yli 20 kilometrin koulumatka on 3,5 % vastaajista.

Vastanneista 5. ja 6. luokkalaista enemmistö kävelee alakouluun. Koulukuljetuksen osuus on huomattava, koska linja-autolla kulkee kouluun yli kaksi viidestä alakoululaisesta (41,7 %) ja myös taksilla kulkee 13,9 % oppilaista. Koulumatkaa kuljetaan useimmiten vaihtelevasti eri kulkutavoilla, kuten kävellen, pyörällä/skeitti-/potkulaudalla ja huoltajan kyydillä.

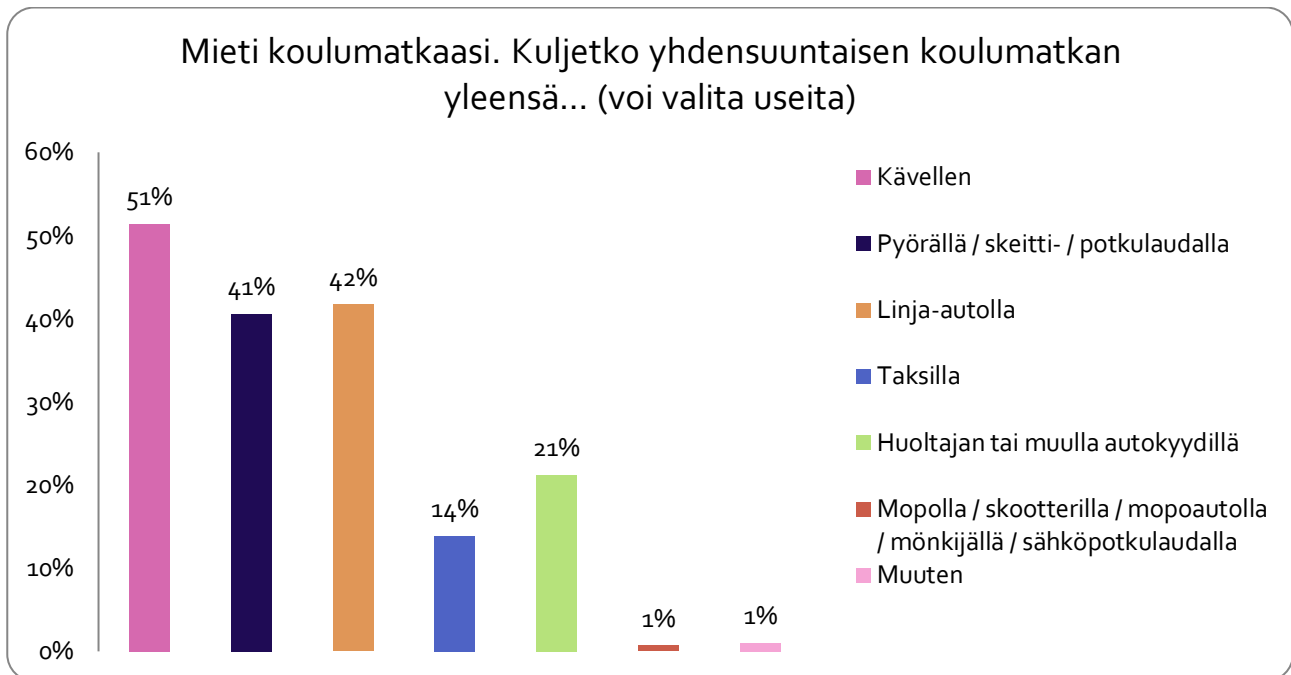
Kuva 2. Kyselyyn vastanneiden 5. ja 6. luokkalaisten koulumatkan pituus

Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

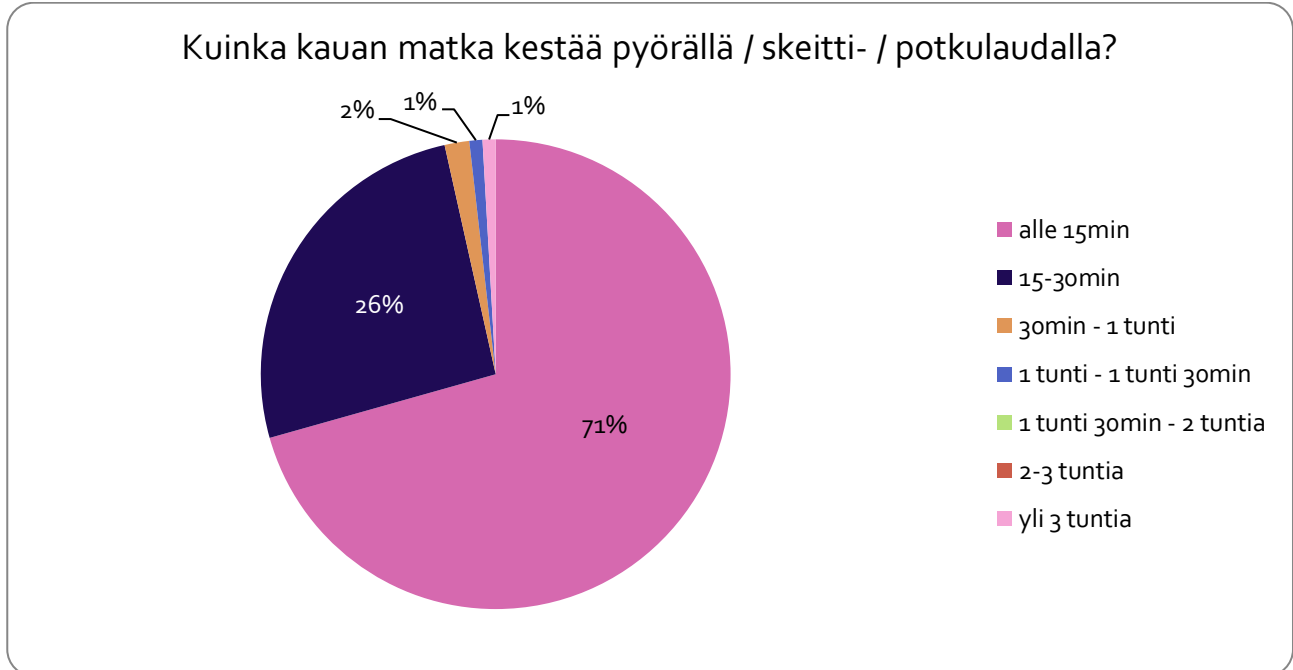
Kuva 3. Kyselyyn vastanneiden 5. ja 6. luokkalaisten koulumatkan kulkutavat

Fyysisesti aktiivisesti (kävely, pyöräily, skeitti- tai potkulauta) alakouluun kulkee reilu puolet (54 %) oppilaista. Koulumatka fyysisesti aktiivisella tavalla kestää alle 15 minuuttia noin 60 %:lla ja 15–30 minuuttia noin 30 %:lla vastaajista.

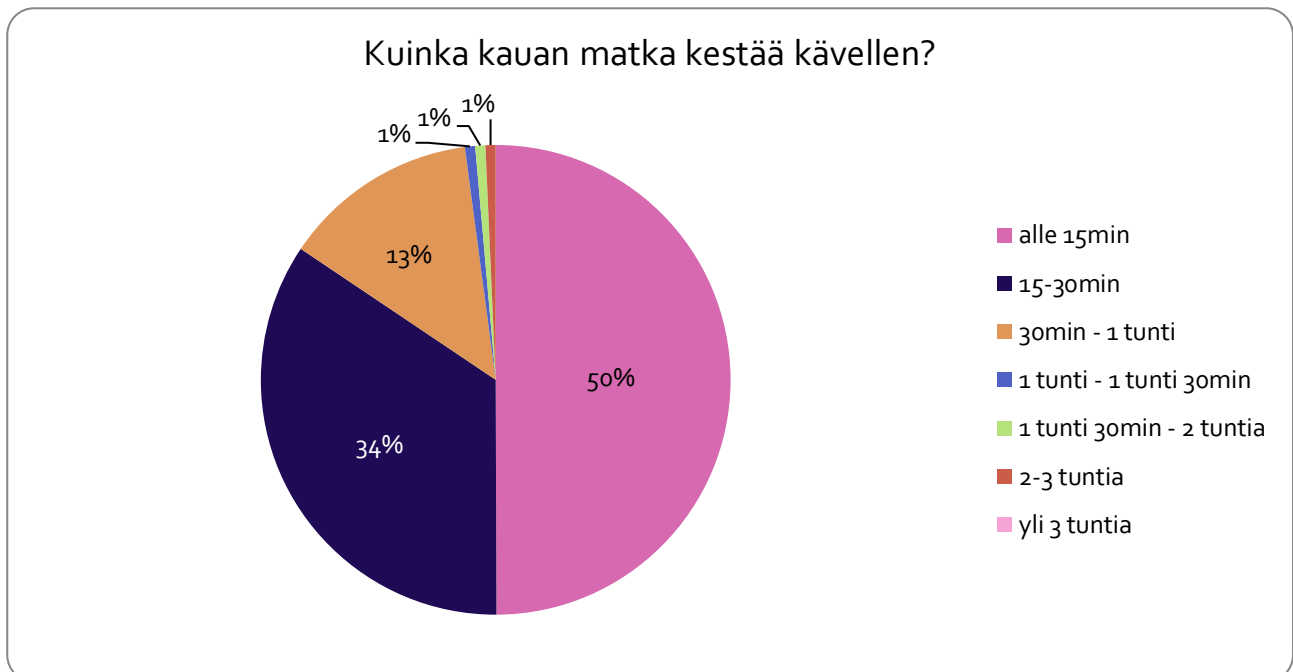
Kouluun kuljetettavien (linja-auto, taksi, huoltajan tai muu autokyyti) osuus on noin 45 %. Kuljetettavien koulumatka kestää alle 15 minuuttia noin 41 %:lla ja 15–30 minuuttia 37 %:lla vastaajista. Joka viidennellä koulumatka kestää 30min–1h.

Huoltajan tai jonkun muun autokyydillä kulkiessa koulumatka kestää pääosin alle 15 minuuttia (90,2 %, 55 vastausta) ja kymmenyksellä vastaajista 15–30 minuuttia (9,8 %, 6 vastausta).

Vastanneista alakoululaisista 4 valitsi kulkevansa kouluun jollain muulla tavalla kuin kyselyssä vaihtoehtona tarjotulla kulkutavalla.

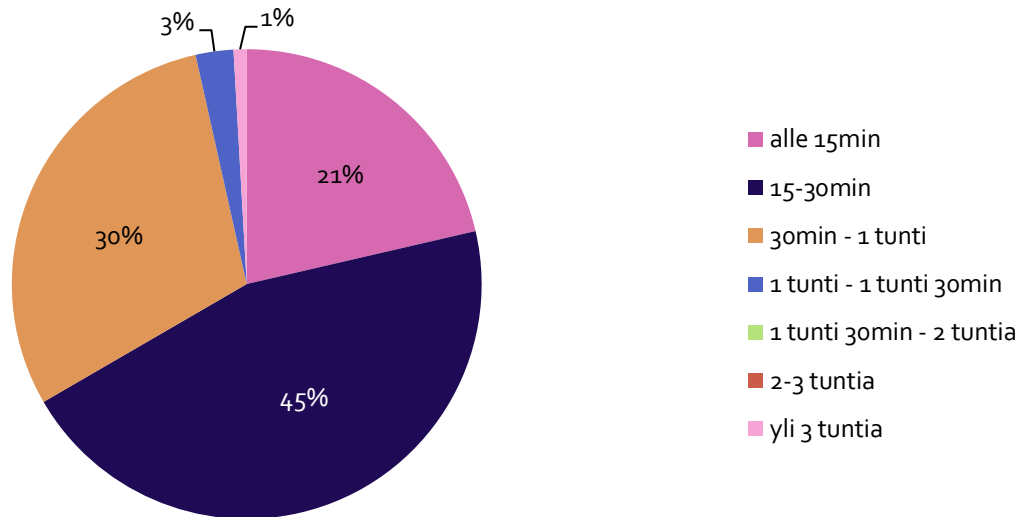

Kuva 4. Koulumatkan kesto esim. pyörällä 5. ja 6. luokkalaisilla

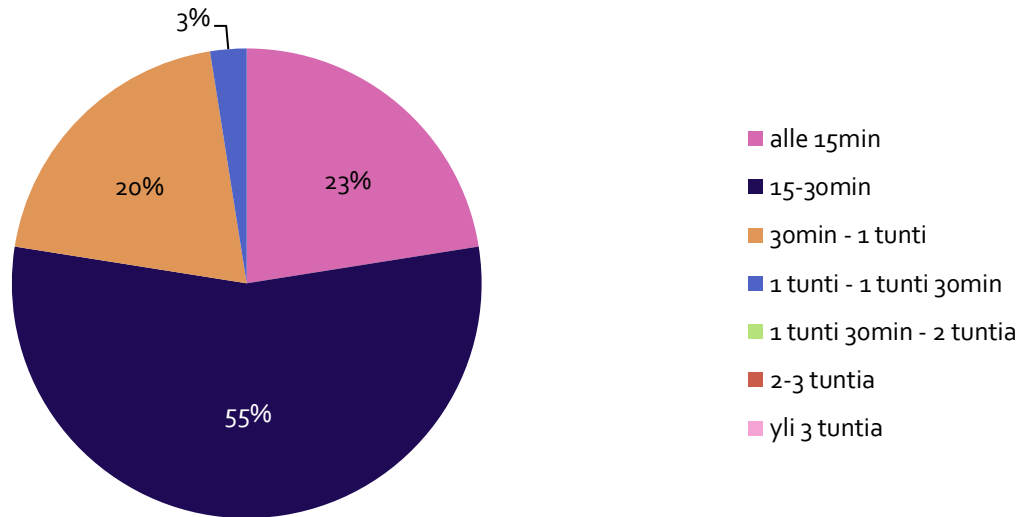
Kuva 5. Koulumatkan kesto kävellen 5. ja 6. luokkalaisilla

Kuinka kauan matka kestää linja-autolla?

Kuva 6. Koulumatkan kesto linja-autolla 5. ja 6. luokkalaisilla

Kuinka kauan matka kestää taksilla?

Kuva 7. Koulumatkan kesto taksilla 5. ja 6. luokkalaisilla

2.2 Yläkouluun siirtyminen ja painotettu opetus

Kyselyyn vastanneiden 5. ja 6. luokkalaisten ajatukset yläkouluun siirtymisestä olivat pääosin positiiviset. Iloisen hymynaaman antoi noin 72 % vastanneista. Kuitenkin noin 6 % koki yläkouluun siirtymisen harmillisena asiana.

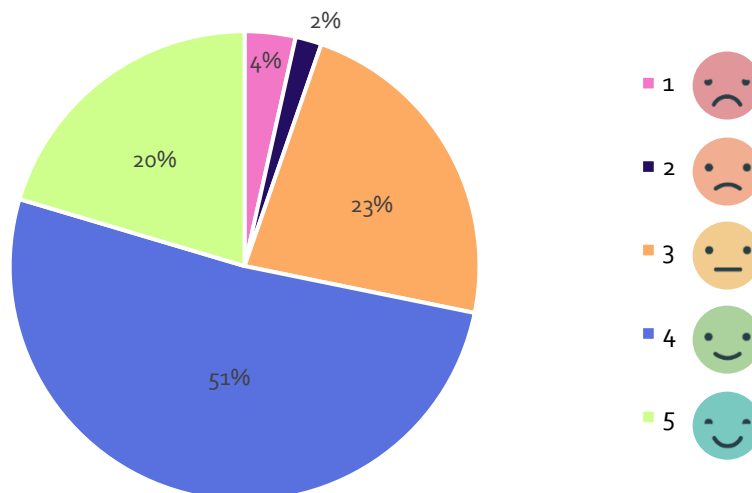
Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

Millä mielellä ajattelet yläkouluun siirtymistä?

Kuva 8. Kyselyyn vastanneiden 5. ja 6. luokkalaisten mielipide yläkouluun siirtymisestä

Alakoululaisilta kysyttiin kiinnostusta painotettuun tai kaksikieliseen opetukseen. Alakoululaisista reilu viidennes (21,1 %) aikoo hakea painotettuun opetukseen (esim. urheilu tai musiikki) tai kaksikieliseen opetukseen. Noin neljä viidestä alakoululaisesta ei aio hakeutua painotettuun tai kaksikieliseen opetukseen.

Avoimeen kysymykseen ”Miksi haet painotettuun opetukseen?” tuli 57 vastausta. Valtaosa vastanneista alakoululaisista mainitsee, että painotettu tai kaksikielinen opetus tarjoaa mahdollisuuden käyttää enemmän aikaa mieleiseen asiaan, halun kehittyä urheilussa, aamutreenit tai ylipäänsä tykkäävän omasta lajistaan, urheilusta, kielistä, musiikista tai kuvataiteesta (33 vastausta). Osa alakoululaisista mainitsee syyksi halun hakeutua painotettuun tai kaksikieliseen opetukseen tai halun oppia tiettyä ainetta lisää – myös tulevaisuutta varten (15 vastausta).

Aikomus hakea painotettuun opetukseen vaikuttaa muuttuvan lasten asuinpaikan ja yläkoulujen sijainnin etäisyyden kasvaessa. Painotettuun opetukseen aikoo hakea 26,8 % Kurkimäen ja 22,2 % Hiltulanlahden koulun vastaajista. Vehmersalmen koulun vastaajista 8,3 % ja Karttulan Kissa-kuusen koulun vastaajista vain 4 %. Olisi kiinnostavaa vertailla, että millaiset ovat prosenttiosuudet lähellä painotettua opetusta tarjoavia yläkouluja asuvien alakoululaisten osalta. Jo tämän kyselyn tulosten perusteella vahvistuu käsitys siitä, että painotettu opetus lisää yhteiskunnan polarisaatiota. Tämän kyselyn perusteella lapset ovat keskenään erilaisessa asemassa yläkoulun valinnassa asuinpaikan perusteella.

2.3 Yläkoulun koko ja sijainti

Alakoululaisilta kysyttiin tulevan yläkoulun mieleisestä koosta, sijainnista ja koulumatkaan käytettävästä ajasta. Noin kaksi viidesosaa (39,4 %) alakoululaisista arvioi, ettei yläkoulun koolla ole

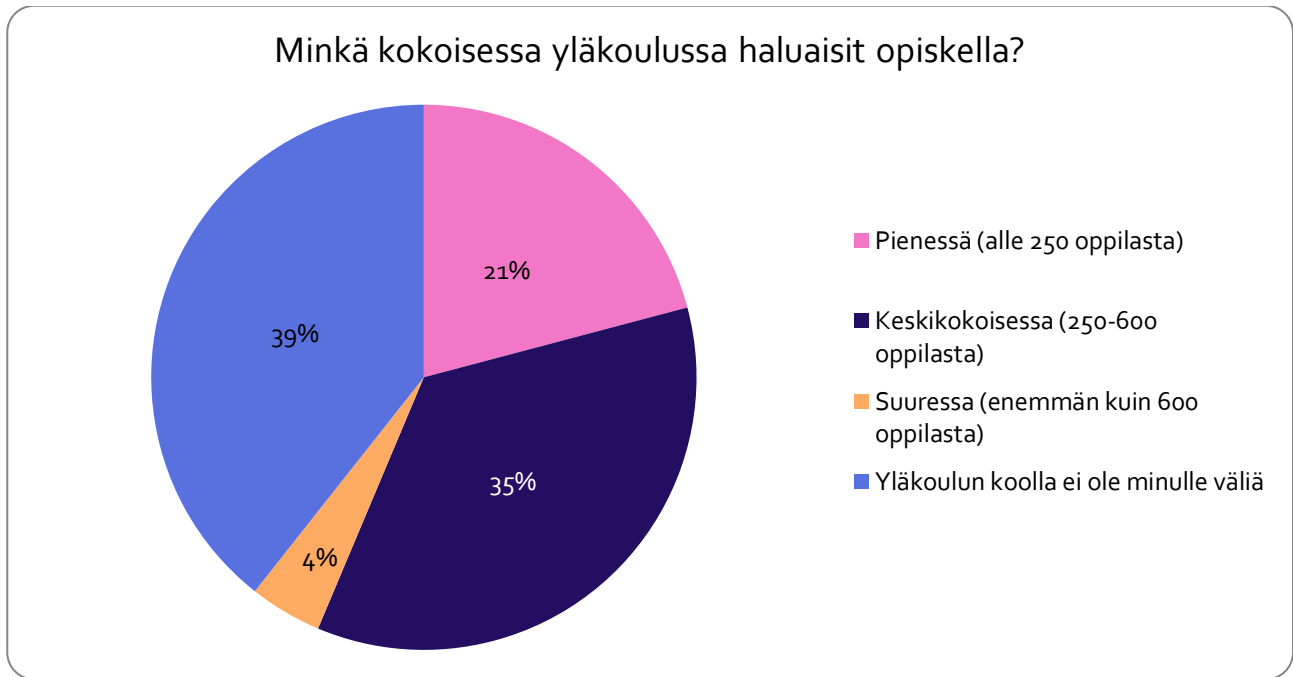
Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

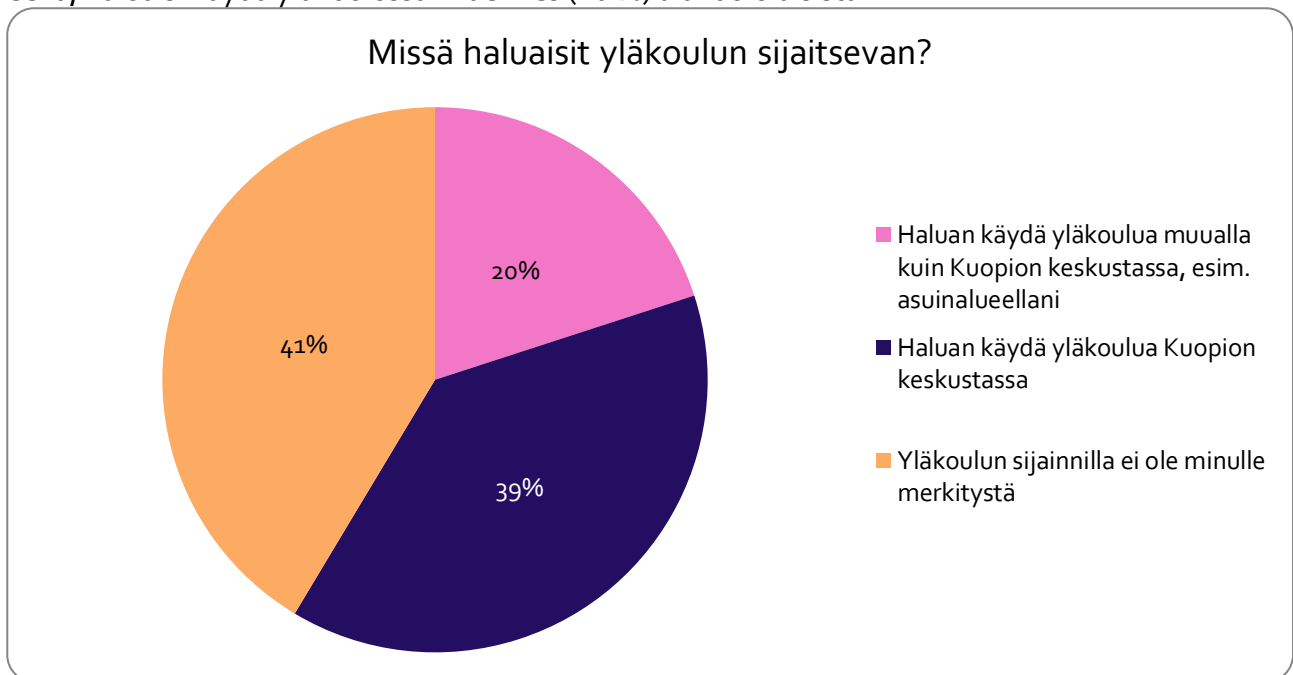
Julkinen

väliä. Keskikokoisessa 250–600 oppilaan yläkoulussa haluaisi opiskella 35,5 % ja pienessä alle 250 oppilaan koulussa haluaisi mieluiten opiskella 20,9 % alakoululaisista. Suuressa yli 600 oppilaan yläkoulussa haluaisi mieluiten opiskella 4,3 % alakoululaisista.

Kuva 9. Kyselyyn vastanneiden 5. ja 6. luokkalaisten mielipide yläkoulun oppilasmäärästä

Yläkoulun sijainnilla ei ole merkitystä 41,4 % alakoululaisista. Kuopion keskustassa yläkoulua haluaisi käydä 38,6 % alakoululaisista. Muualla kuin Kuopion keskustassa, kuten omalla asuinalueella, haluaisi käydä yläkoulussa viidennes (20 %) alakoululaisista.

Kuva 10. Kyselyyn vastanneiden 5. ja 6. luokkalaisten mielipide yläkoulun sijainnista

Kuopion kaupunki

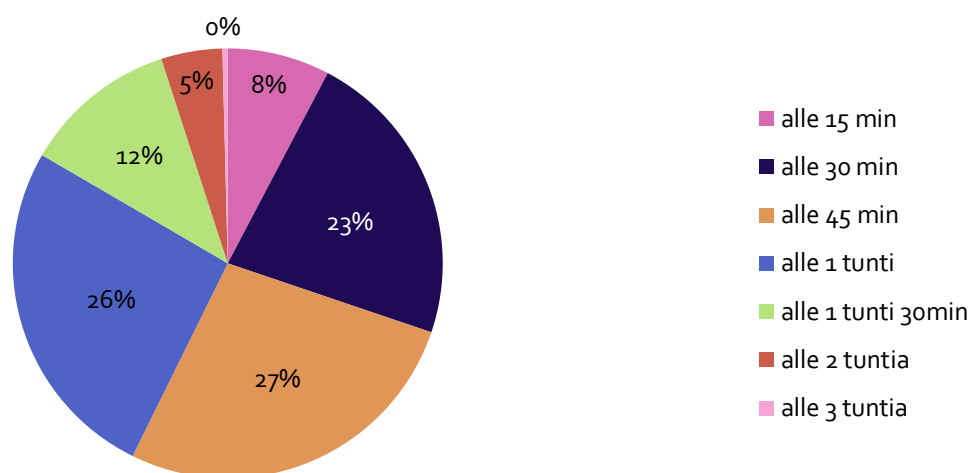
Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

Alakoululaisten vastaukset sopivasta koulumatkasta yläkouluun jakoutuivat eri vaihtoehtojen välillä yläkoululaisia ja huoltajia tasaisemmin. Pääosa alakoululaisista on valmis käyttämään aikaa yläkouluun kulkemiseen alle tunnin (83,4 %). Alakoululaisista 30,2 % olisi valmis käyttämään alle 30 minuuttia yläkoulumatkaan.

Minkä verran aikaa olet valmis käyttämään aikaa yläkouluun kulkemiseen?

Kuva 11. Kyselyyn vastanneiden 5. ja 6. luokkalaisten mielipide yläkoulumatkan kestosta

Avoimeen kysymykseen "Miksi yläkoulun olisi mielestäsi hyvä olla tietyn kokoinen tai sijaita tietyssä paikassa?" saatiin 222 vastausta. En tiedä tai ei väliä -vastauksia tuli useita (74 vastausta), ja muita tarkempia sanallisia vastauksia saatiin 148 oppilaalta.

Yläkoulun kokoon liittyen alakoululaiset näkivät pienen koulun etuina ilmapiirin, rauhallisuuden, pienemmän ryhmät tai luokat, kodinläheisyyden ja mahdollisuuden kulkea kävellen kouluun. Lisäksi ihmisten tunteminen koettiin hyvänä ja oppiminen koettiin helpompana ja mukavampana pienessä koulussa. Keskisuuren koulun osalta esille nousi sen sopiva koko (ei liian suuri tai pieni), viihtyisyys, työrauha ja kaverit. Ison koulun etuina nousi esille mahdollisuus saada paljon kaveriteita, mutta huonoina puolina rauhattomuus ja liika ihmismäärä.

Kuopion keskustassa yläkoulua haluttaisiin käydä useista eri syistä. Etuina nähtiin helppo siirtyä koulupäivän jälkeen harrastuksiin, kavereiden luo tai keskustaan kaupolle tai kirjastoon. Hyvät kulkuyhteydet ja halu tiettyyn keskustan kouluun nousi vastauksissa myös esille. Keskustan yläkouluun halunneiden osalta kaikki (64 vastaajaa) halusivat koulumatkan keston olevan alle 2 tuntia ja useat heistä (46 vastaajaa) halusivat alle 1 tunnin koulumatkan.

Puolestaan muualla kuin Kuopion keskustassa, esim. omalla asuinalueella, haluttaisiin käydä yläkoulua erityisesti lyhyemmän koulumatkan takia. Vastaajista kaikki (36) halusivat koulumatkan

Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

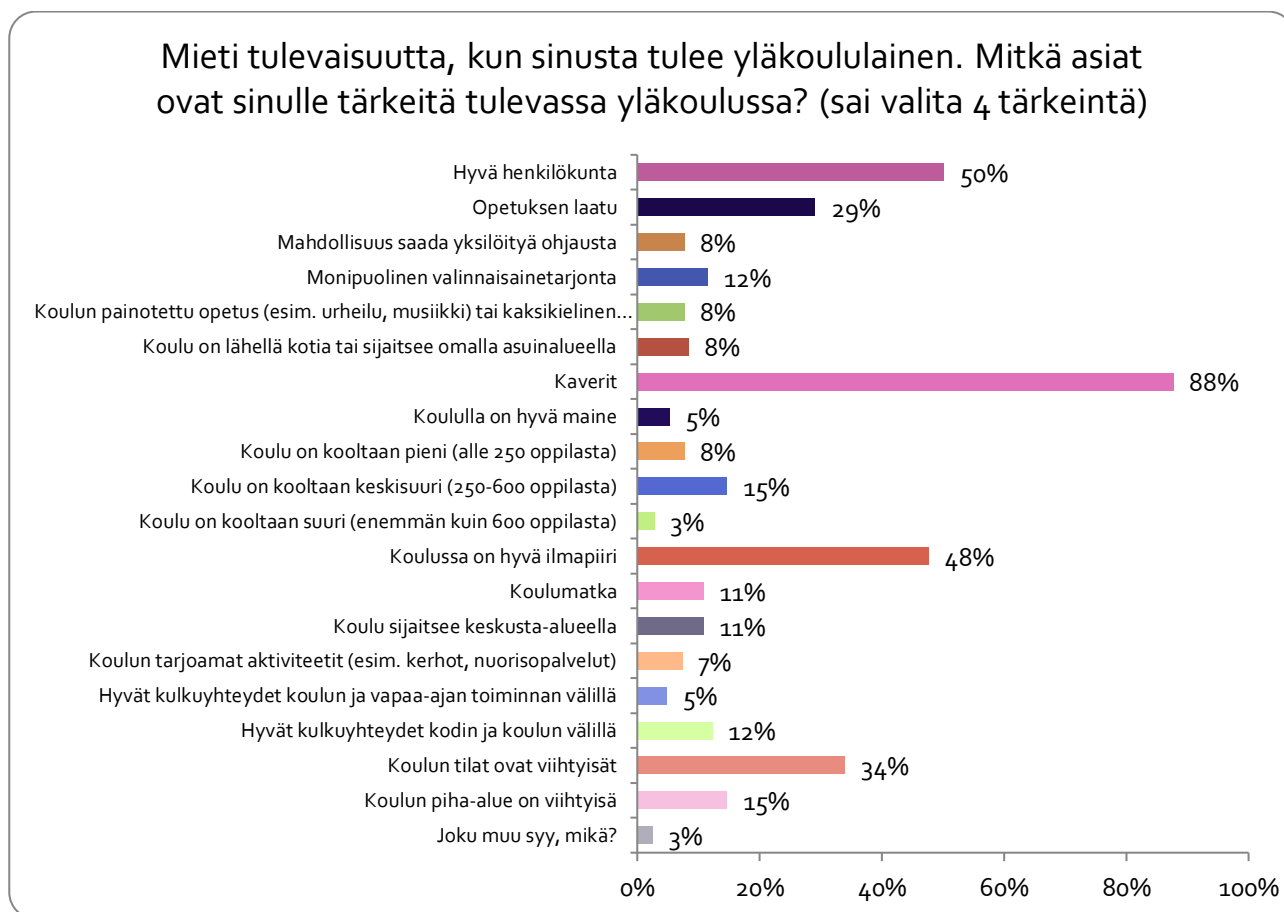
11.4.2023

Julkinen

keston yläkouluun olevan alle 1 tunnin ja useat heistä olivat alle 30 minuutin kannalla. Lyhyemmän koulumatkan etuina tuotiin esille mahdollisuus kävellä kouluun, aikaa jää vapaa-aikaan ja eikä tarvitse matkustaa bussissa. Vastauksissa nousi myös esille, että isoon yläkouluun ei haluttaisi mm. hälinän tai isojen ryhmien takia.

2.4 Tärkeimmät asiat yläkoulussa

Tärkeinä asioina tulevassa yläkoulussa alakoululaiset pitivät erityisesti kavereita (88 %), hyvää henkilökuntaa (50 %), koulun hyvää ilmapiiriä (48 %), viihtyisiä tiloja (34 %) ja opetuksen laatua (29 %). Muutama vastaus saatiin muihin syihin, joissa nousi esille turvallisuuden seikat (ei kiusata, varasteta tavaroita tai käytetä päihteitä), erityisoppilaiden tarpeiden huomiointi ja keskittymisrauha.

Kuva 12. Yläkoulussa tärkeää kyselyyn vastanneille 5. ja 6. luokkalaisille

3 Yläkoululaiset

Yläkoululaisten kysely kohdennettiin kahdeksalle yläkoululle, jotka sijaitsevat Kuopion keskeisellä kaupunkialueella sekä itäisellä ja läntisellä maaseudulla (Kuva 2). Yläkoululaisten kyselyyn vastasi yhteensä 934 oppilasta, joista 7. luokkalaisia oli 36,1 %, 8. luokkalaisia oli 32,8 % ja 9. luokkalaisia oli 31,2 %. Arviolta noin 3 % yläkoululaisten kyselyvastauksista oli ns. hupivastauksia. Eniten

Kuopion kaupunki

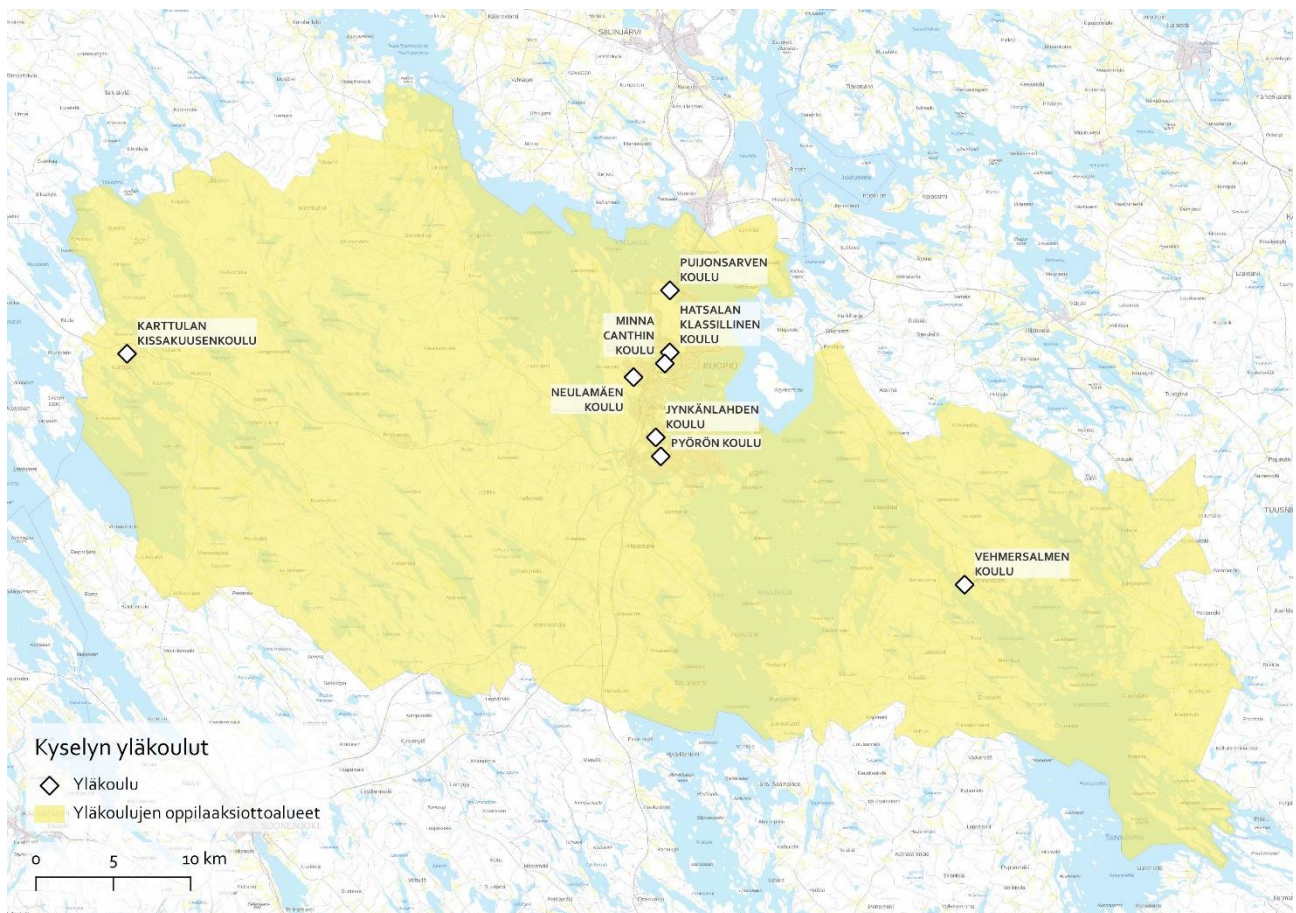
Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

yläkoululaisten vastauksia saatiin Hatsalan klassillisesta koulusta (24,1 %) ja Pyörön koulusta (23,6 %). Seuraavaksi eniten vastauksia saatiin Jynkänlahden (13 %), Neulamäen (12,3 %), Minna Canthin (10,7 %) ja Puijonsarven (10,4 %) kouluista. Karttulan Kissakuusen koulun vastaukset ovat 4,1 % ja Vehmersalmen koulun vastaukset 1,9 % kaikista vastauksista.

Yläkoululaisten vastausprosentti oli 32,1, joka on merkittävästi alakoululaisten vastausprosenttia pienempi. Yhteensä kouluissa on 2907 yläkoululaista. Vastausprosentit vaihtelivat merkittävästi kouluittain. Suurimmat vastausprosentit olivat Neulamäen koulussa (92%) ja Puijonsarven koulussa (46%) ja pienimmät vastausprosentit olivat Minna Canthin (14,3%) ja Jynkänlahden koulussa (24,8%). Yläkoululaisten osalta kyselyn vastausprosentit ovat lähellä koulun oppilasmäärän suhdetta kokonaisoppilasmäärään, paitsi edellä mainituissa kouluissa, joiden vastausprosentti poikkesi eniten keskiarvosta.

Kuva 13. Kyselyyn vastanneiden yläkoulut.

3.1 Yläkoululaisten koulumatkat

Kyselyyn vastanneiden yläkoululaisten nykyinen koulumatka on pituudeltaan alle 3 kilometriä yli puolella oppilaista (52,1 %) ja alle 5 kilometriä yläkouluun on 23,6 %:lla vastaajista. Koulumatkan perusteella 76 prosenttia vastanneista ei ole koulukuljetusten piirisissä. Koulumatka on yli 5

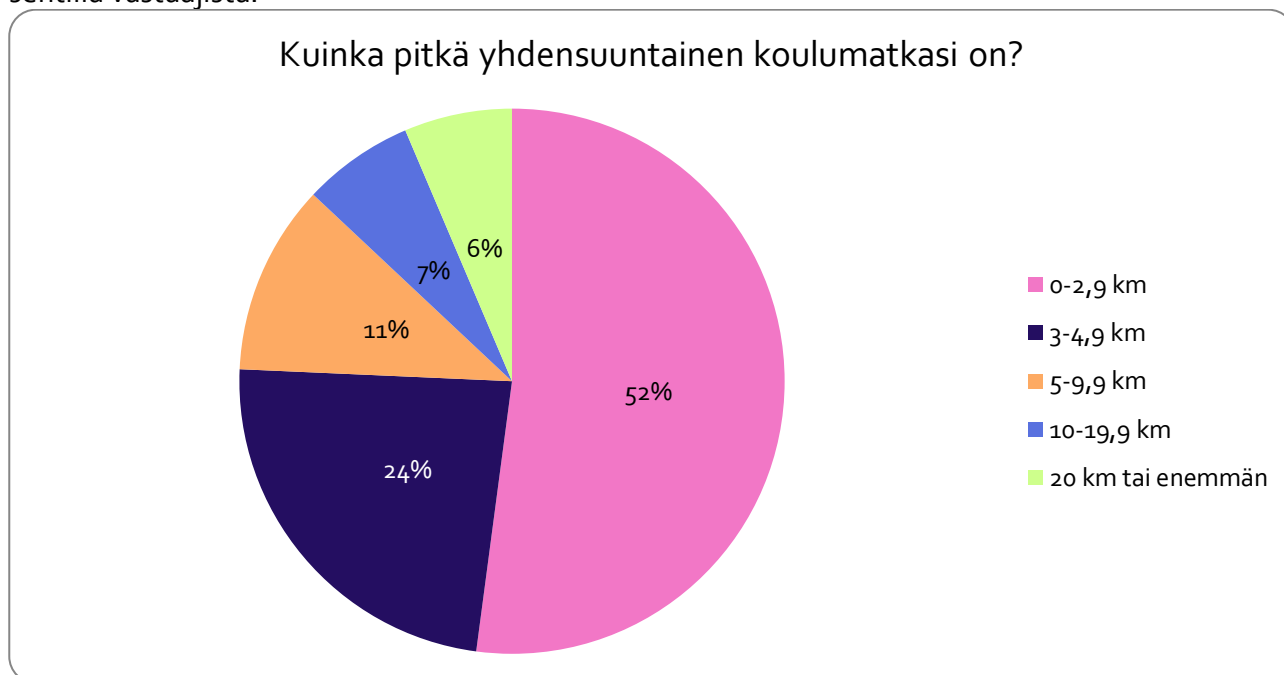
Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

kilometriä (11,3 %) ja yli 10 kilometriä 6,6% vastaajista. Yli 20 kilometrin koulumatka on 6,4 prosentilla vastaajista.

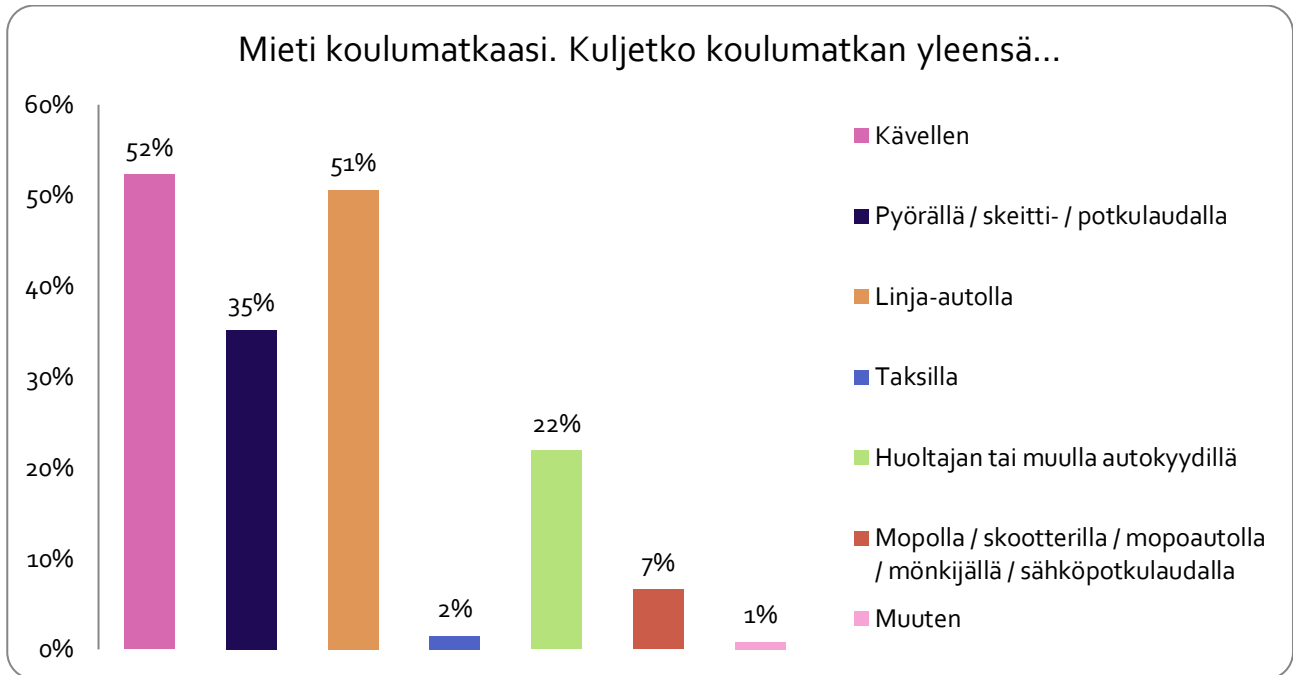

Kuva 14. Kyselyyn vastanneiden yläkoululaisten koulumatkan pituus

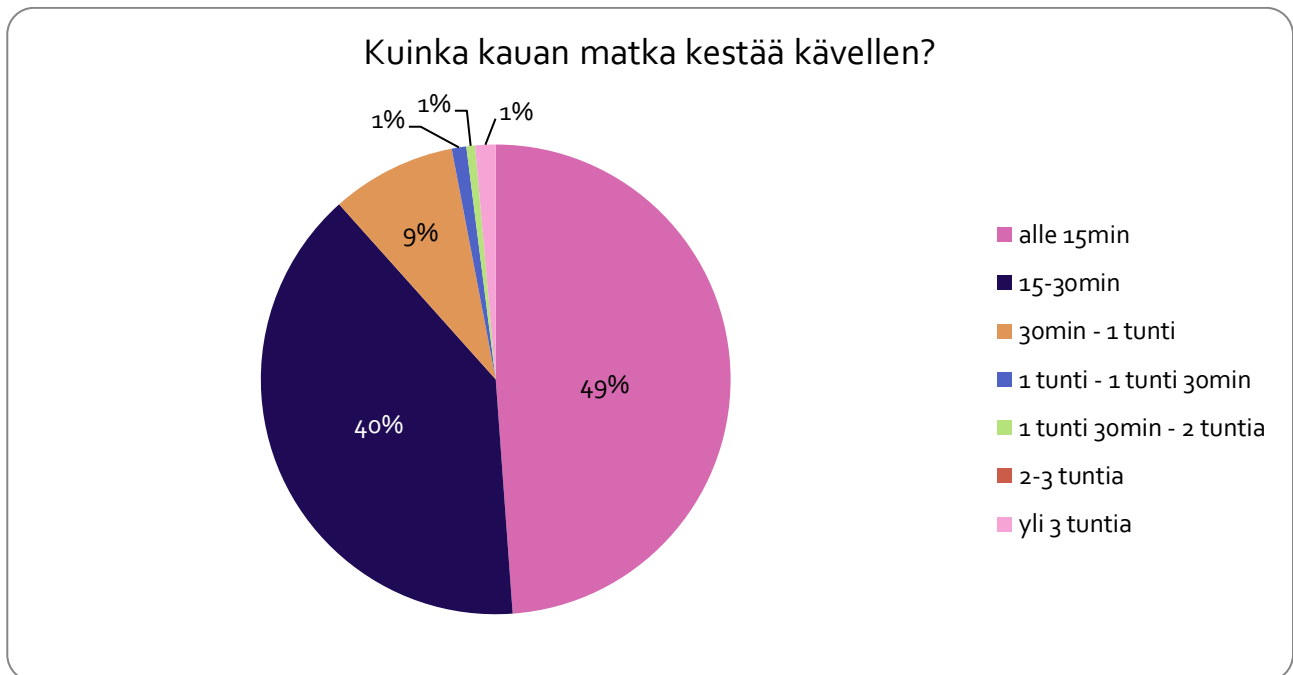
Vastanneista yläkoululaisista 52,3 % kävelee kouluun. Linja-autolla kulkevien osuus on merkittävä, koska linja-autolla kulkee kouluun yli puolet yläkoululaisista (50,6 %). Taksilla kulkee vain 1,5 % vastanneista oppilaista. Pyörällä tai potkulaudalle kulkee 35,2 % vastanneista yläkoululaisista. Huoltajan tai jonkun muun autokyydillä kulkee yli viidennes (21,9 %) yläkoululaisista. Koulumatkaa kuljetaan useimmiten vaihtelevasti eri kulkutavoilla, kuten kävellen, pyörällä/skeitti-/potkulaudalla ja huoltajan kyydillä.

Fyysisesti aktiivisesti (kävely, pyöräily, skeitti- tai potkulauta) yläkouluun kulkee reilu puolet (52 %). Koulumatka fyysisesti aktiivisella tavalla kestää alle 15 minuuttia noin 55 %:lla ja 15–30 minuuttia noin 37 %:lla vastaajista.

Kouluun kuljetettavien tai ajavien (linja-auto, taksi, huoltajan tai muu autokyyti, mopo, skootteri, mopoauto, mönkijä tai sähköpotkulauta) osuus on noin 48 %. Koulumatka kestää alle 15 minuuttia noin 45 %:lla ja 15–30 minuuttia 38 %:lla vastaajista. Noin joka seitsemännellä (15 %) koulumatka kestää 30min–1h. Vastanneista yläkoululaisista 8 valitsi kulkevänsa kouluun jollain muulla tavalla kuin kyselyssä vaihtoehtona tarjotulla kulkutavalla.

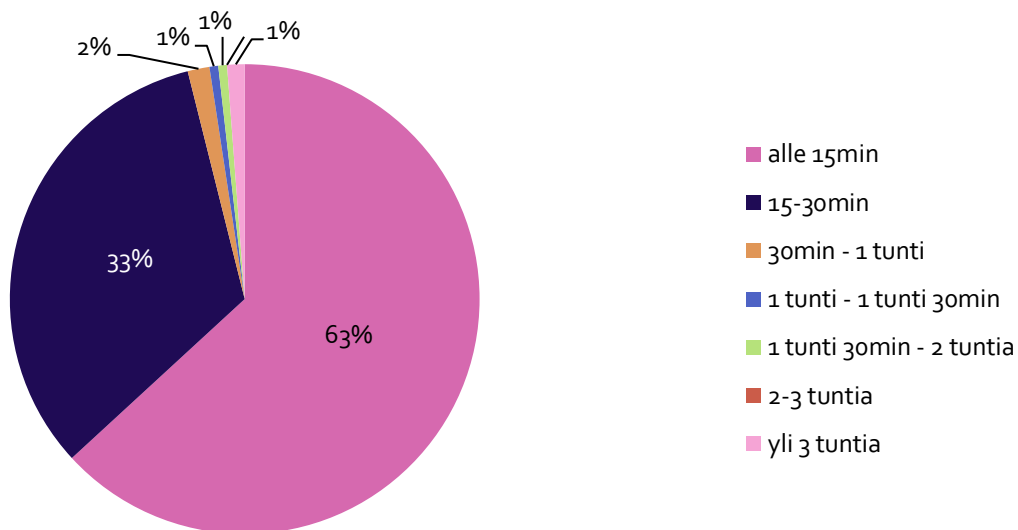
Kuva 15. Kyselyyn vastanneiden yläkoululaisten koulumatkan kulkutavat

Kuva 16. Koulumatkan kesto kävellen yläkoululaisilla

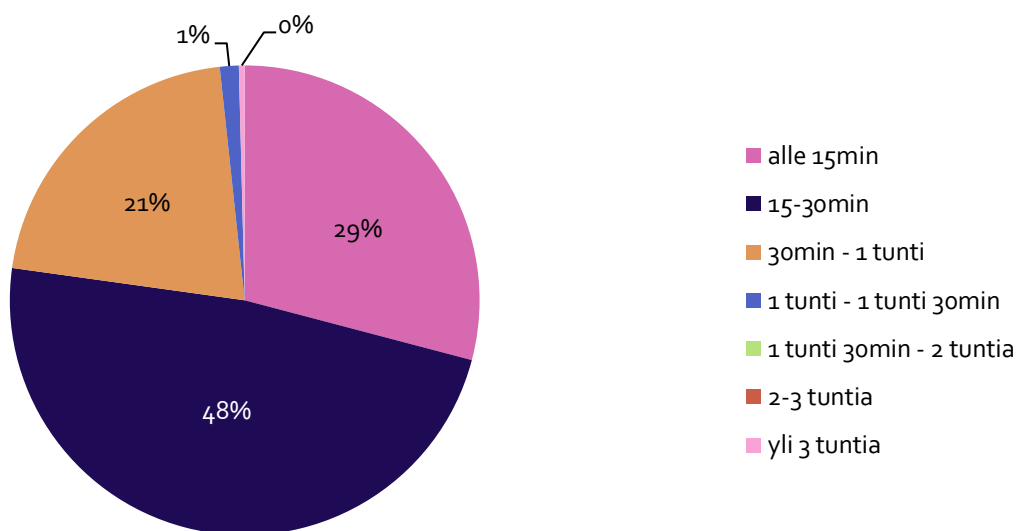

Kuinka kauan matka kestää pyörällä / skeitti- / potkulaudalla?

Kuva 17. Koulumatkan kesto esim. pyörällä yläkoululaisilla

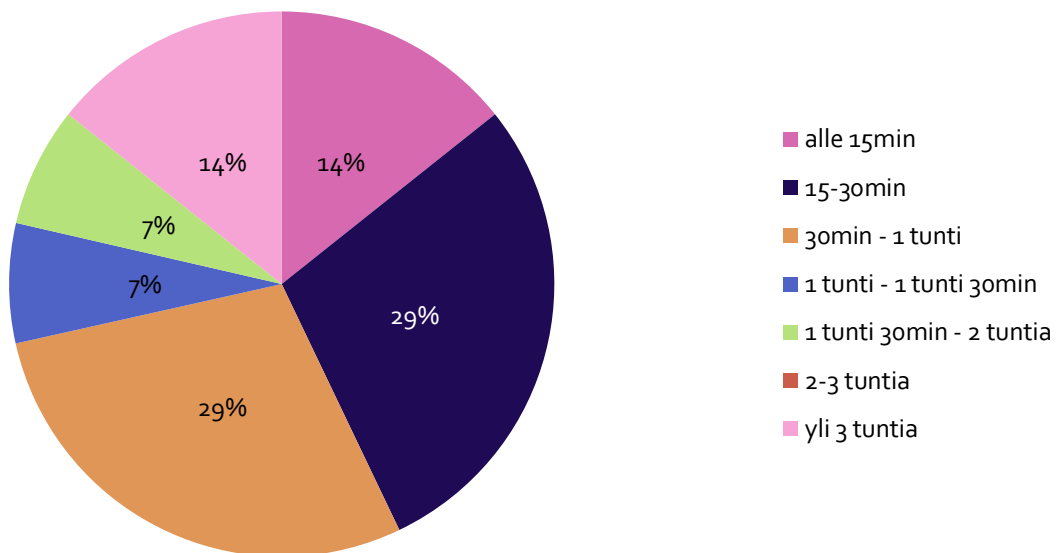
Kuinka kauan matka kestää linja-autolla?

Kuva 18. Koulumatkan kesto linja-autolla yläkoululaisilla

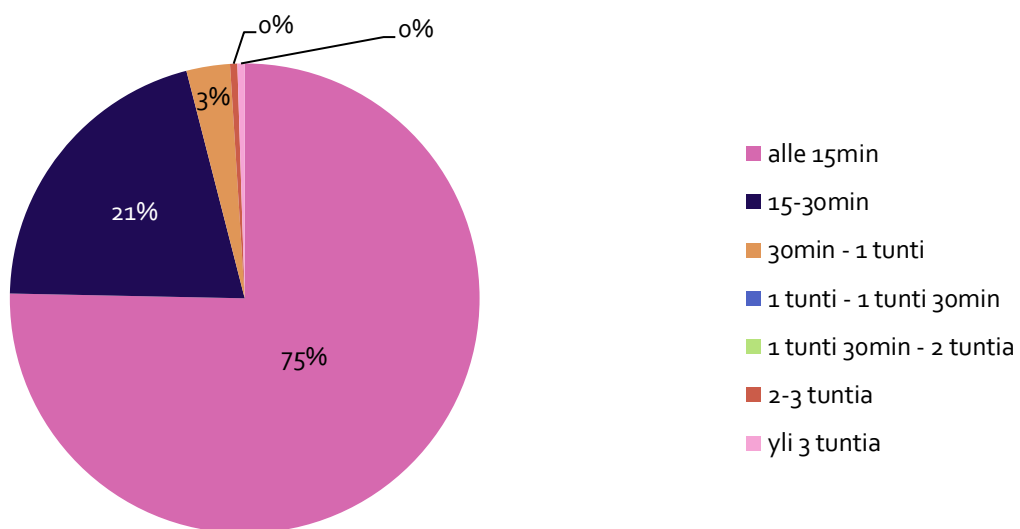

Kuinka kauan matka kestää taksilla?

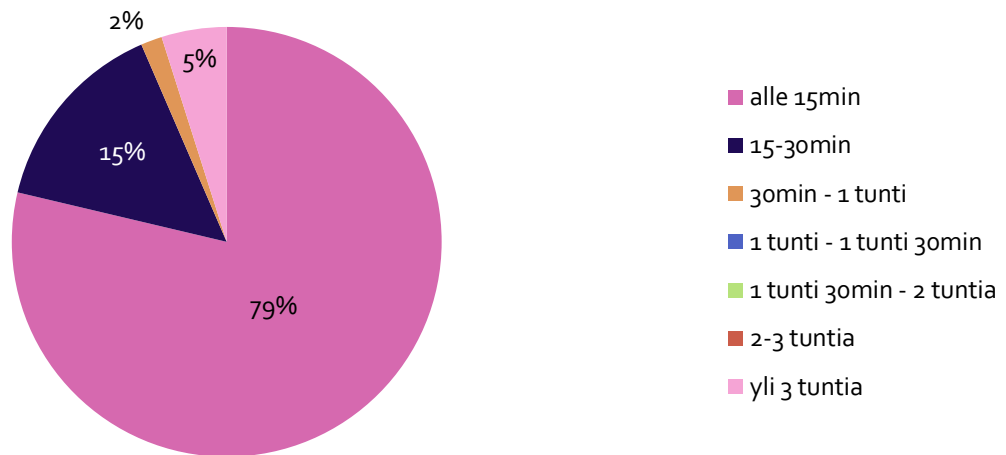
Kuva 19. Koulumatkan kesto taksilla yläkoululaisilla

Kuinka kauan matka kestää huoltajan tai muulla autokyydillä?

Kuva 20. Koulumatkan kesto autokyydillä yläkoululaisilla

Kuinka kauan matka kestää mopolla / skootterilla / mopoautolla / mönkijällä / sähköpotkulaudalla?

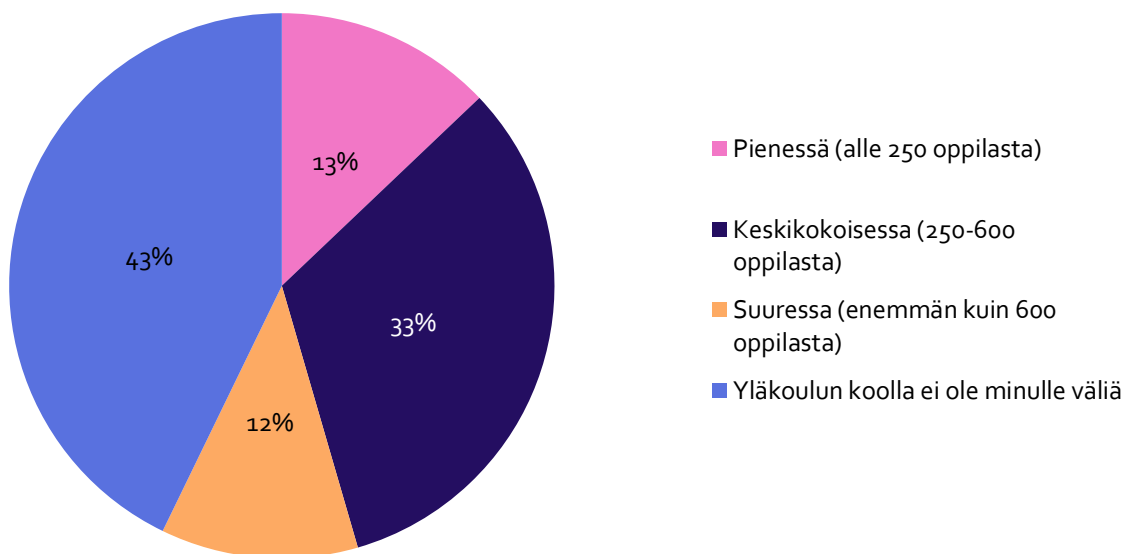

Kuva 21. Koulumatkan kesto esim. mopolla yläkoululaisilla

3.2 Yläkoulun koko ja sijainti

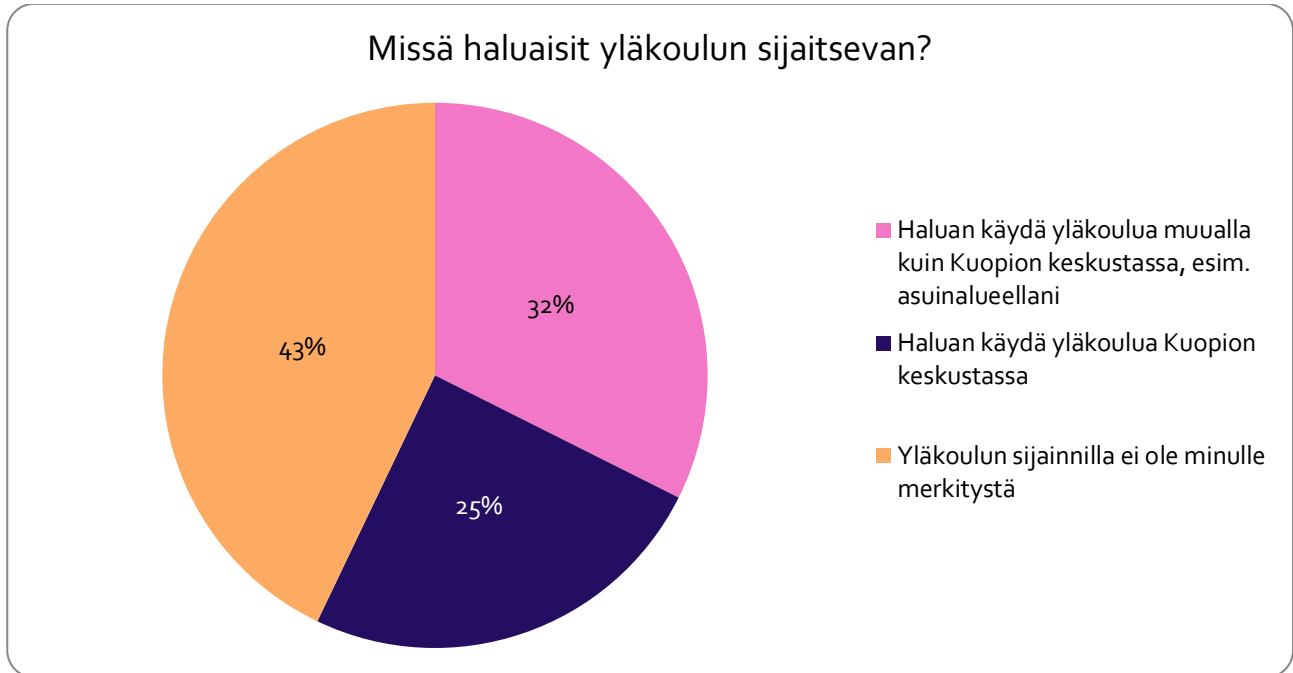
Yläkoululaisilta kysyttiin yläkoulun mieleisestä koosta, sijainnista ja koulumatkaan käytettävästä ajasta. Reilu kaksi viidesosaa (42,8 %) yläkoululaisista arvioi, ettei yläkoulun koolla ole väliä. Keskkikokoisessa 250–600 oppilaan yläkoulussa haluaisi opiskella 32,6 % ja pienessä alle 250 oppilaan koulussa haluaisi mieluiten opiskella 12,9 % vastaajista. Suuressa yli 600 oppilaan yläkoulussa haluaisi mieluiten opiskella 11,7 % yläkoululaisista.

Minkä kokoisessa yläkoulussa haluaisit opiskella?

Kuva 22. Kyselyyn vastanneiden yläkoululaisten mielipide yläkoulun oppilasmäärästä

Yläkoulun sijainnilla ei ole merkitystä 42,9 % yläkoululaisista. Kuopion keskustassa yläkoulua haluaisi käydä 24,7 % vastaajista. Muualla kuin Kuopion keskustassa, kuten omalla asuinalueella, haluaisi käydä yläkoulussa melkein kolmannes (32,4 %) yläkoululaisista.

Kuva 23. Kyselyyn vastanneiden yläkoululaisten mielipide yläkoulun sijainnista

Kuva 24. Kyselyyn vastanneiden yläkoululaisten mielipide oman yläkoulun sijainnista

Kuopion kaupunki

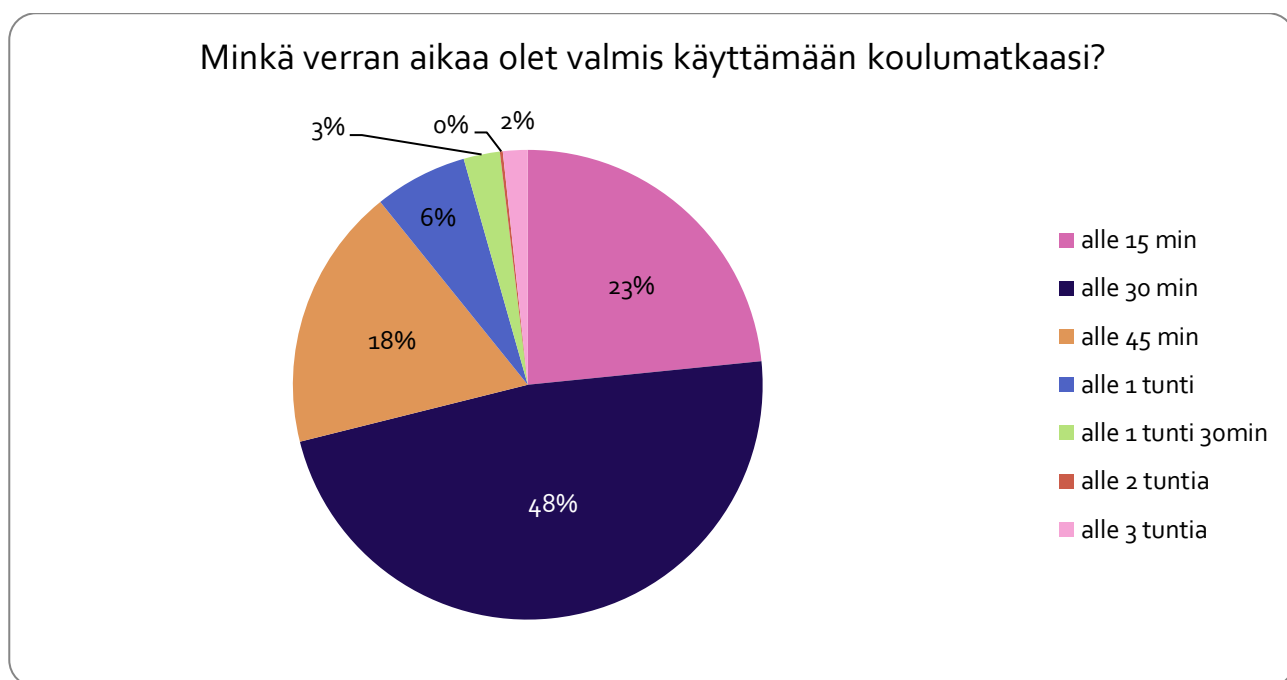
Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

72 prosenttia yläkoululaisista ovat tyytyväisiä nykyisen koulunsa sijaintiin. Kun vastauksista poimitaan mukaan ne, joilla koulumatka on vähintään 10 kilometriä, saadaan vastausten keskiarvoksi 3,4. Kaikkien vastanneiden keskiarvon ollessa 3,8.

Yläkoululaisten vastaukset sopivasta koulumatkasta yläkouluun jakautuivat alakoululaisten vastauksia selkeämmin. Valtaosa yläkoululaisista on valmis käyttämään aikaa yläkouluun kulkemiseen alle tunnin (95,6 %). Yläkoululaisista 71,1 % olisi valmis käyttämään alle 30 minuuttia yläkoulumatkaan.

Kuva 25. Kyselyyn vastanneiden yläkoululaisten mielipide koulumatkan kestosta

Avoimeen kysymykseen ”Miksi yläkoulun olisi mielestäsi hyvä olla tietyn kokoinen tai sijaita tietyssä paikassa?” saatiin 650 vastausta. En tiedä tai ei väliä -vastauksia tuli runsaasti (225 vastausta). Tarkempia sanallisia vastauksia saatiin 425 oppilaalta. Vastauksissa esiin nostettuja keskeisiä teemoja olivat:

- sopiva, ei liian pitkä koulumatka, voi kulkea kävellen tai pyörällä, aamut eivät ala liian aikaisin ja jää riittävästi vapaa-aikaa (220 vastausta ja myös osana muita vastauksia). Koulumatkan sopivaa pituutta korostivat erityisesti ne, jotka toivoivat koulun olevan muualla kuin Kuopion keskustassa (yli 100 vastausta).
- mukavuus, helppous ja viihtyvyys
- pienessä koulussa ei olisi liikaa ihmisiä, rauhallisempaa, yhteisöllisempää, turvallisempaa
- isossa koulussa paljon kavereita
- keskustasta hyvät yhteydet kaikkialle (kaupat, harrastuspaikat, linja-autopysäkit, nuorisotilat jne.)
- isot ryhmät ja ihmismäärät ahdistavat.

Teemat on listattu siten, että ensin ovat eniten mainintoja saaneet.

Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

3.3 Painotettu opetus

Kyselyyn vastanneista yläkoululaisista painotetussa (esim. urheilu, musiikki) tai kaksikielisessä opetuksessa opiskelee 17 % vastanneista. Heistä yli 20 km koulumatka on 6,6 %, 10-19,9 km koulumatka on 9,9 %, 5-9,9 km koulumatka on 17,8 %, 3-4,9 km koulumatka on 26 % ja maksimissaan 2,9 km koulumatka on 36,8 % oppilaista.

Kyllä-vastanneilta kysyttiin: "Miksi hait painotettuun opetukseen". Tähän kysymykseen vastasi 144 yläkoululaista. Yleisimmät teemat vastauksissa olivat:

- liikunta/urheilu, koska harrastaa, pitää siitä, urheilee, pääsee aamutreeneihin
- englanti, koska oppilas kaksikielinen, kiinnostunut kielistä, pitää siitä tai osaa sitä. Latina, koska kielet kiinnostavat
- musiikki kiinnostaa tai siitä pitää
- kuvaamataito, koska pitää siitä
- kaverit
- koska halusi tai kiinnosti
- oli painotetussa opetuksessa jo alakoulussa
- jotta pääsisi haluamaansa tai paremmaksi kokemaansa kouluun

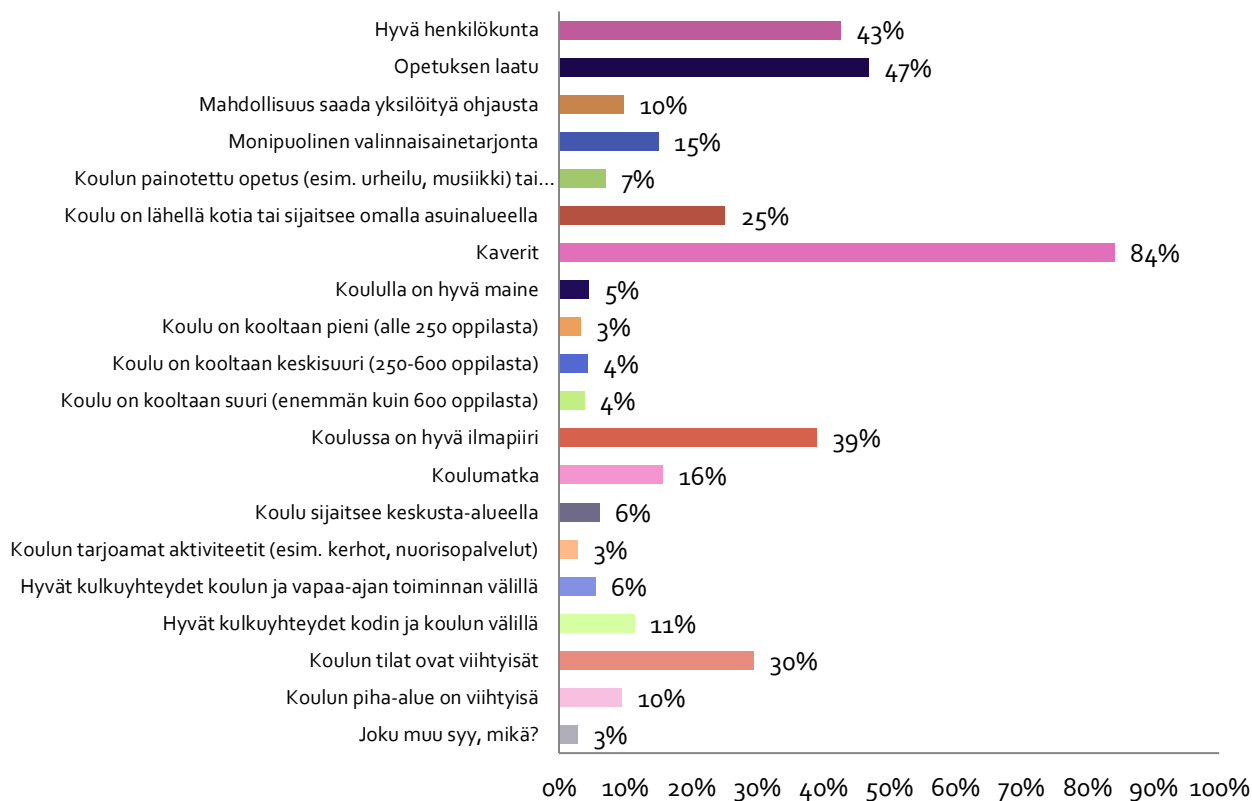
Keskeisen kaupunkialueen yläkouluista painotettua opetusta tai kaksikielistä opetusta ei ole tarjolla Neulamäen tai Puijonlaakson kouluissa.

3.4 Tärkeimmät asiat yläkoulussa

Tärkeinä asioina yläkoulussa oppilaat pitivät erityisesti kavereita (84 %), opetuksen laatua (47%), hyvää henkilökuntaa (43 %), koulun hyvää ilmapiiriä (39 %) ja viihtyisiä tiloja (30 %). Vaihtoehdon "Joku muu syy, mikä?" valitsi 23 vastaajaa. Yleisimmät muut tärkeinä pidetyt asiat olivat: "kauppa on lähellä" ja "saa apua tarvittaessa".

Mitkä asiat ovat sinulle tärkeitä yläkoulussa?

Kuva 26. Yläkoulussa tärkeää kyselyyn vastanneille yläkoululaisille

4 Huoltajat

Huoltajia ohjeistettiin vastamaan erikseen ala- ja yläkoululaisten huollettavien lastensa osalta. On siis mahdollista, että yksi huoltaja on vastannut kyselyyn monta kertaa. Kyselyyn vastattiin anonyymisti, joten vastauksista eivät ole eroteltavissa saman huoltajan eri vastaukset. On myös mahdollista, että saman lapsen molemmat huoltajat ovat vastanneet erikseen kyselyyn. Huoltajilta saatiin kyselyyn yhteensä 806 vastausta. Ei ole mahdollista selvittää, minkälainen osuus oppilaiden vanhemmista kyselyyn vastasi. Huoltajien vastausaktiivisuus yllätti iloisesti ja erityisesti runsaat määrät vastauksia avoimiin kysymyksiin avasivat heidän näkemyksiään monipuolisesti.

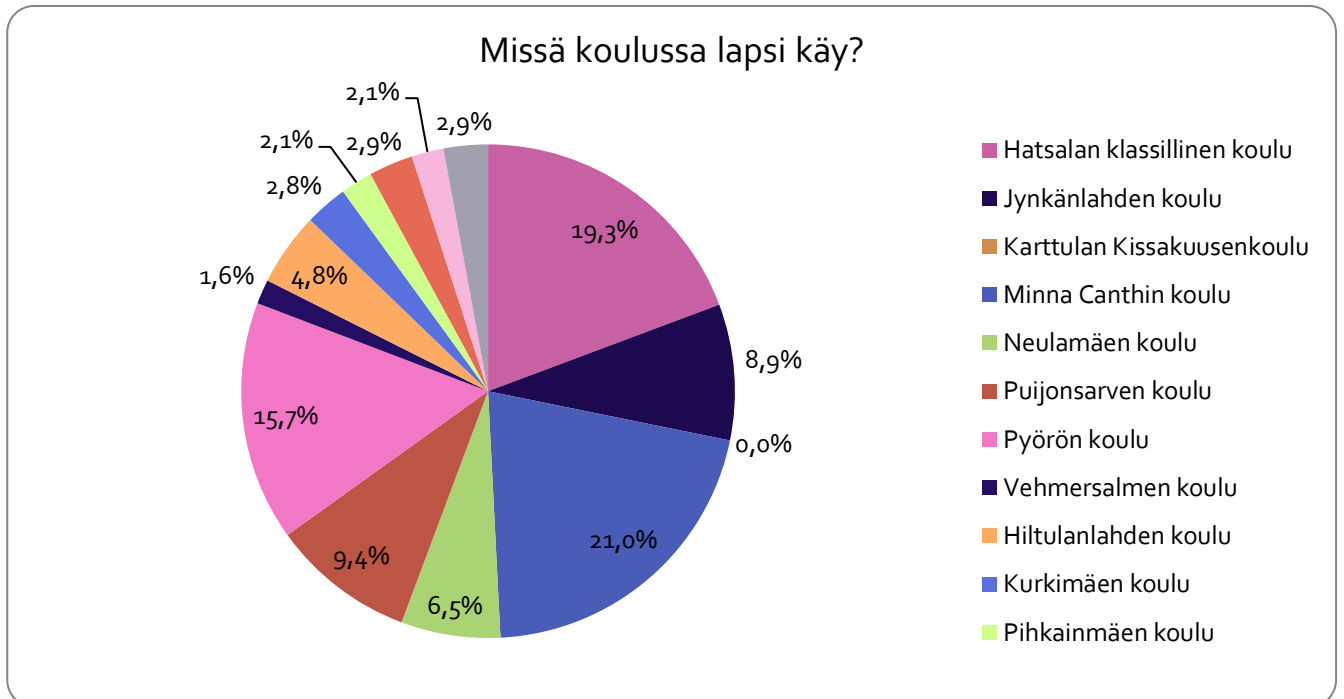
4.1 Huollettavan koulu ja koulumatka

Vastauksia saatiin eniten huoltajilta, joilla on oppilas 7. luokalla (30 % vastaajista). Toiseksi eniten vastauksia saatiin 8. luokkalaisten huoltajilta (22 %). 9. luokkalaisten huoltajien osuus vastauksista oli 18 %, 6. luokkalaisten 16 % ja 5. luokkalaisten 14 %.

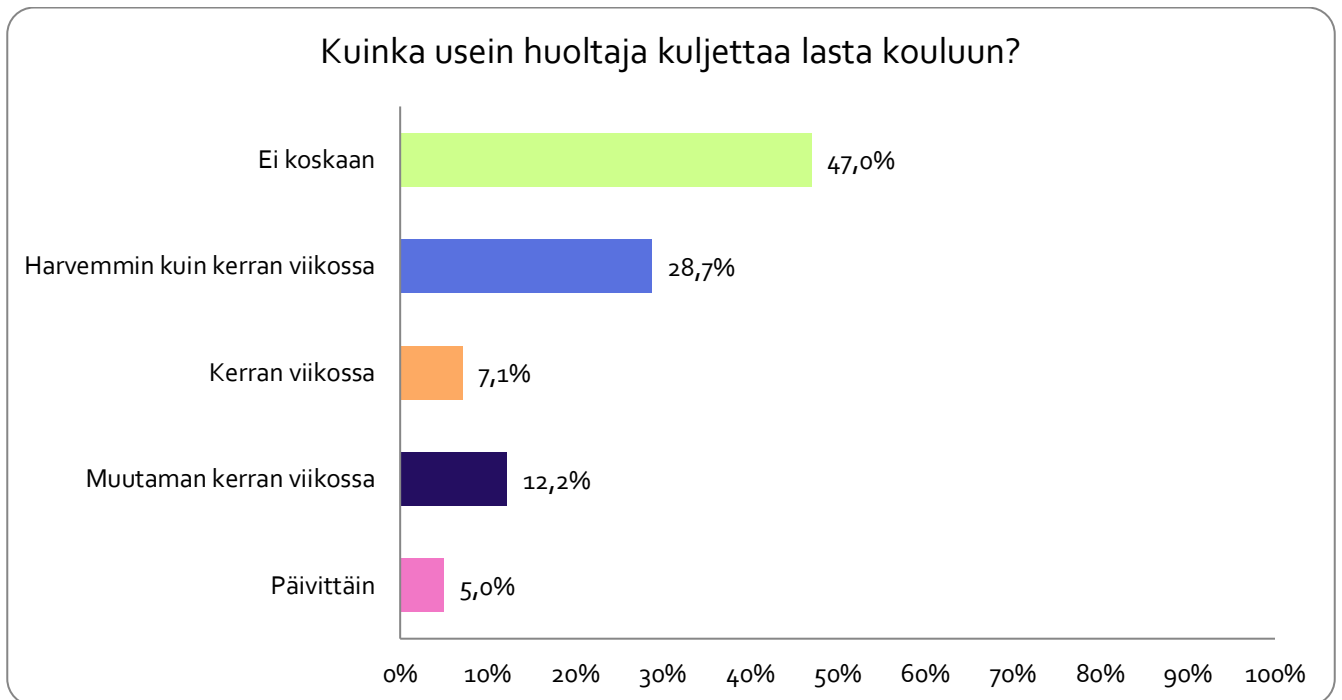

Kuva 27. Kyselyyn vastanneiden huoltajien lapsen luokka-aste

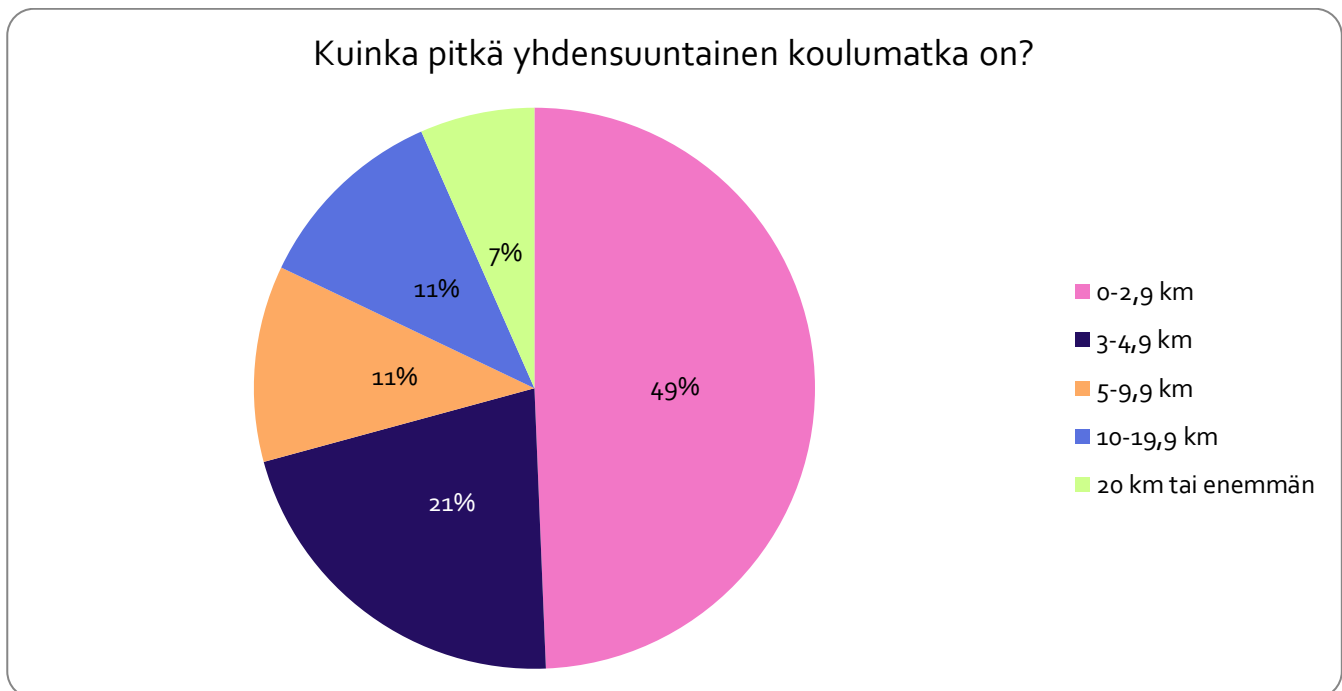
Suurin vastausprosentti oli suurimpien koulujen huoltajilla. Minna Canthin koulun huoltajien osuus vastaajista oli 21 %, Hatsalan klassillisen koulun 19 % ja Pyörön koulun 16%.

Kuva 28. Kyselyyn vastanneiden huoltajien lasten koulujen osuus vastauksista

Kuva 29. Kyselyyn vastanneiden huoltajien osallistuminen lapsen koulukuljetukseen

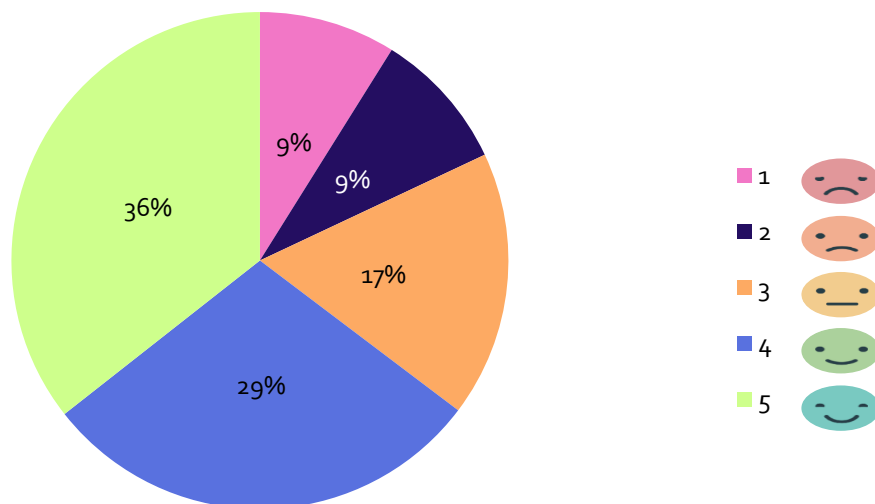

Kuva 30. Kyselyyn vastanneiden huoltajien lasten koulumatkan pituus

Kuten yläkoululaiset myös huoltajat olivat tyytyväisiä huollettaviensa yläkoulun sijainteihin. 67 prosenttia valitsi joko hymyn tai leveän hymyn vastaukseksi. Tyytymättömien osuus oli 18 prosenttia vastaajista.

Kuinka hyvin lapsen nykyisen tai tulevan yläkoulun sijainti vastaa toiveitasi?

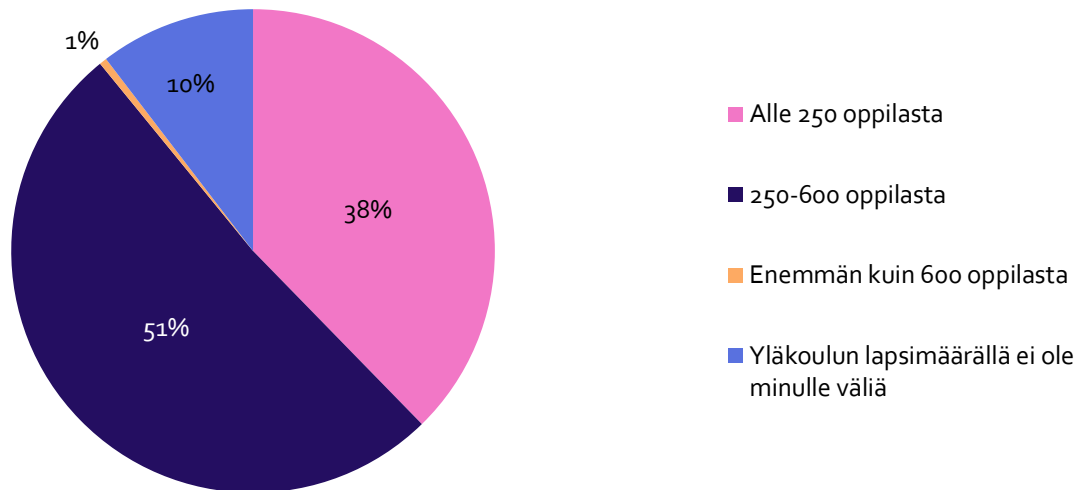

Kuva 31. Kyselyyn vastanneiden huoltajien mielipide yläkoulun sijainnista

4.2 Yläkoulun koko ja sijainti

Huoltajilta kysyttiin mielipidettä yläkoulun koosta oppilasmäärän perusteella, sijainnista ja koulumatkaan käytettävästä ajasta. Yli puolet (51,4 %) huoltajista pitää sopivimpana keskikokoista 250–600 oppilaan yläkoulua. Pientä alle 250 oppilaan yläkoulua pitää sopivimpana 37,7 % vastaajista. Puolestaan 10,4 % arvioi, ettei yläkoulun lapsimäärällä ole väliä ja vain 0,5 % piti sopivimpana yli 600 oppilaan yläkouluja.

Mikä on mielestänne sopiva yläkoulun lapsimäärä?

Kuva 32. Kyselyyn vastanneiden huoltajien mielipide yläkoulun lapsimäärästä

Vastaajista vaihtoehdon "250-600 oppilasta" valitsi 409 vastaajaa. Heistä 274 perusteli vastauksensa. Keskeiset vastauksissa toistuneet teemat olivat:

- sopiva, riittävän iso muttei liian iso, ei ihan pieni mutta ei liian suuri, tarpeeksi muttei liikaa oppilaita
- mahdollistaa hyvän ja monipuolisen valinnaisainetarjonnan (myös valinnaiset kielet) ja painotusopetus
- toimivat ryhmäkoot ja arjen sujuvuus (mm. ruokailu- ja välituntijärjestelyt)
- nuorille löytyy kavereita
- yli 600 oppilasta on liian iso, oman lapsen yli 600 oppilaan koulu koettiin liian suureksi
- suuret koulut ovat levottomia, turvattomia ja niissä lieveilmiöitä sekä muodostuu alakulttuureja
- hallittavissa oleva määrä sekä oppilaille että henkilökunnalle
- sopiva oppilasmäärä olisi 300-400
- keski-suuri oppilasmäärä on realismia keskeisellä kaupunkialueella, alle 250 oppilasta ei ole realistinen
- keski-suuri koulu on kustannustehokas ja taloudellisesta näkökulmasta ollaan valmiita "säästämään seinistä"
- mahdollistaa opettajille täydet työtunnit (vähentää vaihtuvuutta), kollegiaalisuuden ja pätevät opettajat
- mahdollistaa sopivat etäisyydet kodin ja koulun välillä sekä koulumatkat, jotka eivät vie liikaa aikaa

Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

Vastaajista 300 valitsi vaihtoehdon "Alle 250 oppilasta" ja heistä 255 perusteli vastaustaan kysymykseen "Miksi ajattelet näin yläkoulun lapsimäärästä?". Vastauksissa toistuvat teemat olivat seuraavat:

- sopiva, ei liian suuri, oppilasmäärä
- oppilaat, opettajat ja henkilökunta tuntevat toisensa
- yhteisöllisyys
- yksilöllisempi opetus, oppilaiden (erityis-)tarpeiden huomioiminen
- vähemmän ongelmia, kuten kiusaamista (isoissa koulussa enemmän lieveilmiöitä ja tönlöntöitä)
- pienemmät luokat ja opetusryhmät
- teini- ja murrosikään liittyvät yleiset kehitysvaiheet, kuten herkkyyys tai levottomuus helpommin huomioitavissa
- parempi tiedonkulku ja yhteistyö kodin ja koulun välillä.
- turvallisempaa (turvallinen oppimisympäristö), kiusaaminen huomataan helpommin, rauhallisempaa, kotoisampaa
- opettajien työmäärä pienempi, opetuksen laatu parempi
- ruokailujen ja ruoka-aikojen järjestäminen helppoa

4 vastaajaa valitsi vaihtoehdon "Enemmän kuin 600 oppilasta". Heistä kolme perusteli vastaustaan. Kaksi mainintaa saivat hyvät valinnaisainemahdollisuudet.

"Yläkoulun lapsimäärällä ei ole minulle väliä"-vaihtoehdon valitsi 82 vastaajaa, joista 49 perusteli vastaustaan. Perusteluissa nousivat esiin seuraavat teemat:

- luokkakoko on oppilasmäärää tärkeämpi
- koulun kokoa tärkeämpää ovat toimivat tilat
- opetuksen laatu ja hyvät opettajat ovat oppilasmäärää tärkeämpiä
- riittävä opetus- ja muu henkilökunta oppilasmäärään nähden
- koulun toiminnan voi järjestää hyvin lapsimäärästä riippumatta

Huoltajista vain 14,3 % kokee, ettei yläkoulun sijainnilla ole merkitystä. Noin kaksi kolmasosaa (67,1 %) huoltajista haluaisi yläkoulun sijaitsevan muualla kuin Kuopion keskustassa esim. omalla asuinalueella. Huoltajista Kuopion keskustaa mieleisimpänä yläkoulun paikkana pitää 18,6 % vastaajista.

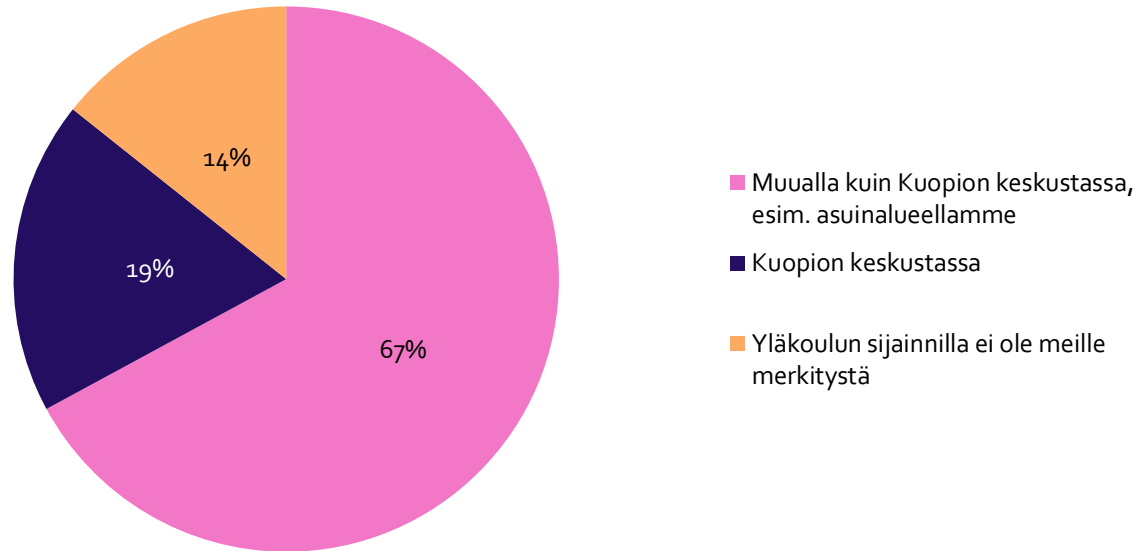
Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

Missä haluaisitte yläkoulun sijaitsevan?

Kuva 33. Kyselyyn vastanneiden huoltajien mielipide yläkoulun sijainnista

Huoltajilta kysyttiin ”Vaikuttavatko huoltajan/huoltajien asiointisuunnat (esim. työpaikka, opiskelupaikka, kauppa) yläkoulun sijaintitöiveeseen?”. Vastauksen kirjoitti 661 vastaajaa. Vastauksissa korostui mm. sopiva koulumatka, jonka yläkoululainen voi kulkea itsenäisesti ja koulun sijainti riittävän lähellä kotia, jottei matka-aika muodostu liian pitkäksi. Niistä, jotka haluaisivat yläkoulun sijaitsevan keskustassa noin 75 vastasi ”Ei” eli asiointisuunnalla ei ole heille merkitystä. Vastaajista, jotka haluaisivat yläkoulun sijaitsevan muualla kuin Kuopion keskustassa noin 330 ja noin 60 heistä, joille sijainnilla ei ole merkitystä, vastasi ”Ei”. Vastausta perusteltiin seuraavin teemoin:

- yläkoululainen kulkee koulumatkat itsenäisesti
- tärkeintä on, että koulukyydit ja julkinen liikenne toimivat hyvin
- asuinpaikan valinnassa on huomioitu yläkoulun sijainti
- koulumatkan pitää olla turvallinen kävelyyn tai pyöräilyyn
- huoltajien työajat eivät ole samat kuin kouluajat.

Niistä, jotka haluaisivat yläkoulun sijaitsevan keskustassa noin 40 vastasi ”Kyllä”. Vastaajista, jotka haluaisivat yläkoulun sijaitsevan muualla kuin Kuopion keskustassa noin 100 ja noin 20 heistä, joille sijainnilla ei ole merkitystä, vastasi ”Kyllä”. Seuraavat teemat toistuivat vastauksissa:

- keskustaan on hyvä kulkuyhteydet
- linja-autoyhteydet ovat huonot ja vuorovälit liian pitkät. Yläkoululainen joutuu lähtemään aamulla aikaisin.
- keskusta on luontainen asiointisuunta
- työpaikan sijainti ja koulumatkan yhdistäminen huoltajan työmatkaan
- koulun tulee olla saavutettavissa kohtuullisessa ajassa myös huoltajan työpäivänä
- harrastukset.

Kuopion kaupunki

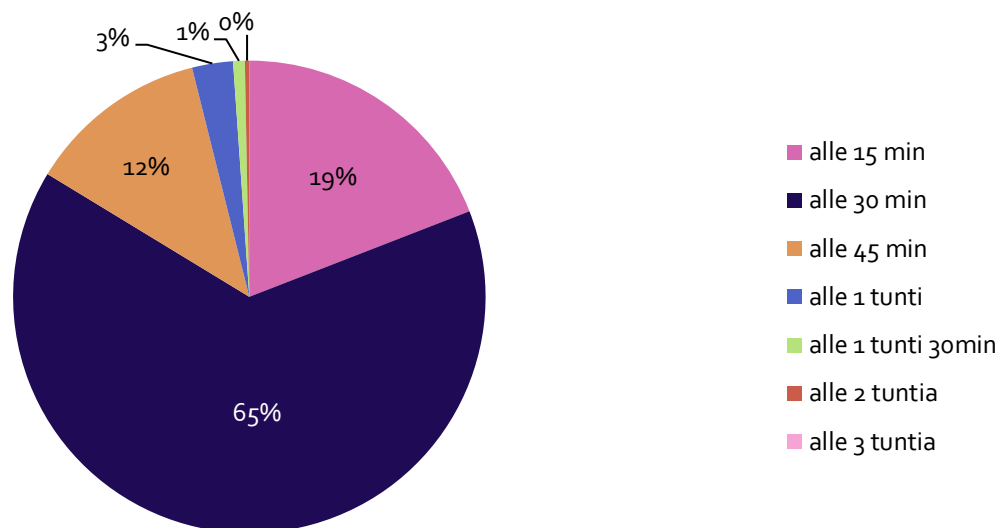
Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

Huoltajien näkemyksen mukaan sopiva koulumatkan kesto yläkouluun on alle 45 minuuttia (96,1 %). Suurin osa huoltajista arvioi sopivan matkan kestoksi alle 30 minuuttia (83,7 %).

Mikä on mielestänne sopiva kesto yläkoululaisen koulumatkaan?

Kuva 34. Kyselyyn vastanneiden huoltajien mielipide yläkoululaisen koulumatkan kestosta

Huoltajilta kysyttiin "Miksi yläkoulun olisi mielestäsi hyvä olla tietyn kokoinen tai sijaita tietyssä paikassa?". Kysymykseen saatiin noin 540 vastausta. Keskeisinä teemoina nousivat seuraavat:

- sopiva koulumatka. Lyhyt itsenäisesti ja omatoimisesti kuljettava koulumatka tukee jaksamista. Koulupäivä ei saa alkaa liian aikaisin tai muodostua liian pitkäksi pitkän matka-ajan vuoksi. Yli tunnin yhdensuuntaisia koulumatkoja pidettiin kohtuuttomina.
- lähellä kotia, jotta yläkouluun voi kävellä tai pyöräillä.
- yläkoulu Etelä-Kuopioon. Vastauksissa nostettiin yläkoulun sijaintina Hiltulanlahti ja Pitkälahti. Kurkimäen oppilaiden yläkoulumatkat koettiin liian pitkinä.
- pienen ja keskisuuren yläkoulun hyvät puolet
- liian suuret yläkoulut ja niihin liittyvät ongelmat
- koulut sinne missä lapset ovat, turhat koulukuljetukset pois
- koulujen tulisi olla lähellä harrastusmahdollisuuksia
- kaverisuhteet koulussa ja koulun jälkeen
- kouluihin pitää olla hyvät julkisen liikenteen yhteydet. Kehityskohteina mainittiin linjojen ruuhkaisuus, maaseudun heikot yhteydet, Pirttiniemestä linja-automatka kestää kauan yläkouluihin
- yläkoulujen ja koulumatkan turvallisuus
- koulun hyvä sijainti ja saavutettavuus
- koulujen tulisi olla keskustassa
- koulujen ei tulisi olla keskustassa
- yhteisöllisyys.

Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

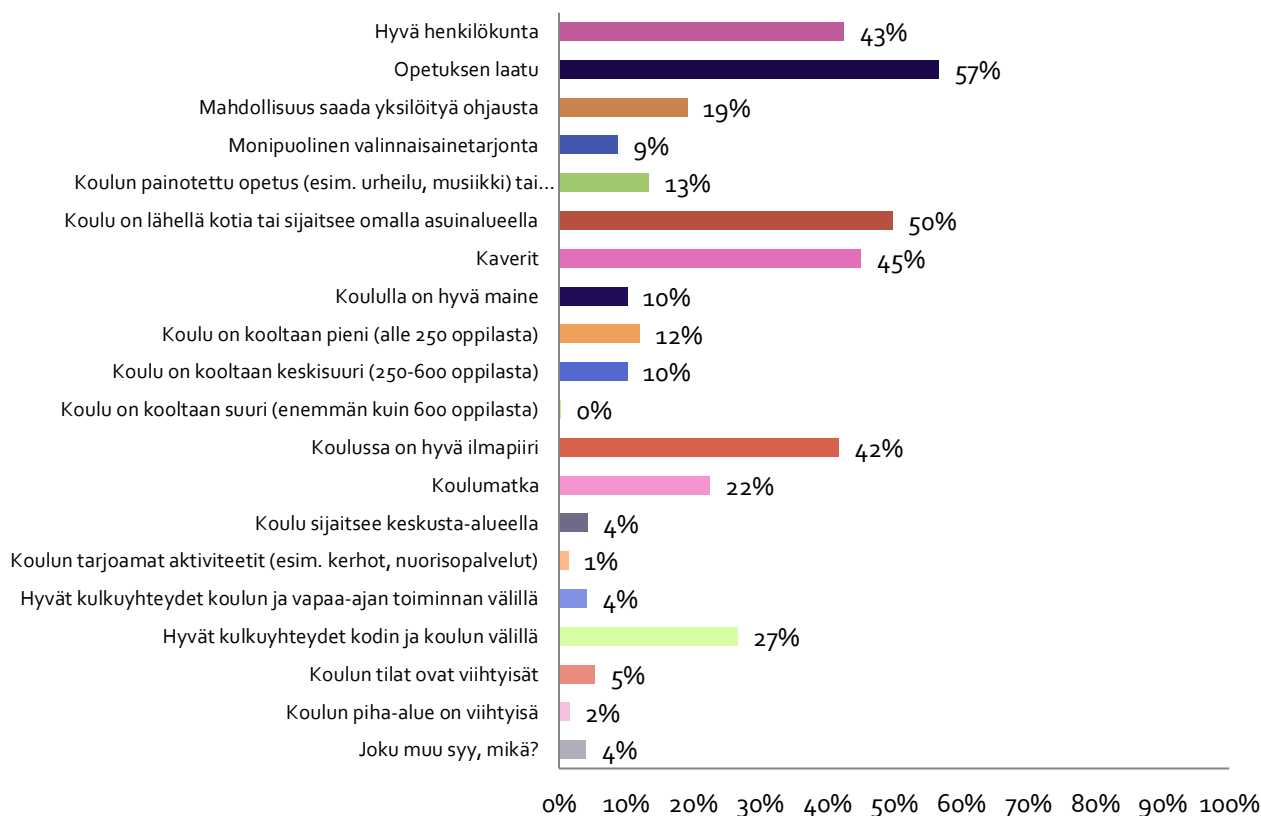
Julkinen

Ylivoimaisesti eniten mainintoja kertyi sopivaan koulumatkaan, joka eri tavoin mainittiin yli 200 vastauksessa ja myös osana vastauksia, joissa kannatettiin pieniä ja lähikouluja. Osittain tähän vaikutti varmasti kysymyksen sijainti heti koulumatkan sopivaa kestoa käsitelleen kysymyksen jälkeen. Osa huoltajista kirjoittikin perustelleensa näkemyksiään koulun kokoon ja sijaintiin jo aiemmissa vastauksissaan. Huoltajista 65 prosenttia valitsi sopivaksi koulumatkan kestoksi alle 30 minuuttia. Avoimet vastaukset tukevat hyvin heidän näkemystään koulumatkaan käytettävästä ajasta.

4.3 Tärkeimmät asiat yläkoulussa

Huoltajat pitivät tärkeinä asioina yläkoulussa opetuksen laatua (57%), koulu on lähellä kotia tai sijaitsee omalla asuinalueella (50%), kavereita (45%), hyvää henkilökuntaa (43 %) ja koulun hyvää ilmapiiriä (42 %). 32 huoltajaa valitsi vaihtoehdon "Joku muu syy, mikä?". Vastauksissa nousivat esiin erityisesti hyvä ja terve sisäilma sekä koulun turvallisuus.

Mitkä asiat ovat teille tärkeitä yläkoulussa?

Kuva 35. Yläkoulussa tärkeää kyselyyn vastanneille huoltajille

Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

4.4 Huoltajien vapaat palautteet

Huoltajien kyselyn viimeinen kohta oli "Vapaa sana. Mitä muuta haluaisitte nostaa esiin yläkoulu- selvitykseen ja yläkouluihin liittyen?", johon saatiin 350 vastausta. Vastauksissa huoltajat antoivat monenlaista palautetta ja kehittämisideoita mm. yläkoulujen tiloista, tilojen siivouksesta, pi- hoista, joukkoliikenteestä, liikuntapaikoista, opetuksesta ja turvallisuudesta. Kaikki vastaukset on luettu. Tarkemmat vastaukset on toimitettu perusopetuksen palvelupäälliköille arvioitavaksi ja mahdollisia toimenpiteitä varten. Tähän raporttiin on koostettu yläkouluverkostoon liittyvät tee- mat:

- Koulua toivottiin erityisesti Etelä-Kuopioon ja siellä Hiltulanlahteen (yli 20 mainintaa). Etelä-Kuopion lisäksi toivottiin yläkoulujen säilyttämistä maaseudulla (erityisesti Vehmersalmi). Yläkoulua toivottiin myös Saaristokaupunkiin, Linnapellolle, keskustaan ja Särkiniemeen. (yli 70 vastausta tähän teemaan)
- Osalla lapsista liian pitkät koulumatka (erityisesti maaseudulla). Nuoret joutuvat herää- mään aikaisin eikä harrastuksille jää välttämättä aikaa tai energiaa. Toivottiin kohtuullisia koulumatkoja kaikille nuorille. (yli 20 vastausta)
- Kouluissa sisäilmaongelmia. Vähintään kerran mainittiin: Hatsala, Minna Canth, Pyörö ja Jynkänlahti. (noin 10 vastausta)
- Ei saa rakentaa liian suuria kouluja, ei jättikouluja, maksimissaan 500-700 oppilasta, ei saa vähentää yläkouluja, liian isot koulut eivät ole hyvästä. (yli 30 mainintaa)
- Pieniä kouluja, kouluja eri puolille kaupunkia, kohtuullisen kokoisia kouluja, pelkkiä yhte- näiskouluja jne. (yli 20 vastausta)
- Joukkoliikenneyhteydet kaipaavat kehittämistä. Mainintoja mm. maaseutu, haja-asutus- alueet ja niiden yhteyksien parantaminen. Linja-autot, joilla yläkoululaiset kulkevat ovat usein liian täysiä. Lisäksi kehitysehdotuksia ja toiveita paremmista yhteyksistä erityisesti Minna Canthin ja Jynkänlahden yläkouluihin.

Alla suorina lainauksina poimintoja huoltajien "vapaa sana" -vastauksista.

"Kuunnelkaa aidosti vanhempia ja oppilaita. Näinnäisesti esim. kaupungin valtuusto ja hallitus kuun- televat, mutta päätöksenteko on heikkoa. Esim. hatsalan kouluselvitys. Asioista ollaan yleensäkin kiinnostuneita vain vaalien lähestyessä. Ihan ok kysely, mutta turhauttaa kun samoja asioita vatvo- taan vuodesta toiseen ilman tulosta."

"On kyllä kestänyt kauan. Yläkoulut huonokuntoisia."

"Kuopiossa on koulurakennusten osalta nähty jo riittävästi hutiratkaisuja. Ennakointia on parannet- tava. On myös uskallettava tarkastella, onko aikuisten mielestä tehokkain ratkaisu yläkoululaisten ja heidän opintojensa kannalta paras vaihtoehto."

"Hyvä, että oppilaat on mukana asioiden käsittelyssä."

"Kuunnelkaa oppilaita ja opettajia suunnittelussa. Ehdottoman tärkeää, hehän siellä päivittäin ole- vat ja käyvät."

Kuopion kaupunki

Keskeisen kaupunkialueen yläkouluselvitys

11.4.2023

Julkinen

”Nyt kaivataan päätöksiä, toivottavasti asia voidaan ratkaista nopeasti. Kaikkia ei voi ja pidä yrittää miellyttää. Yläkoulupäätöstä voidaan tarkastella aika ajoin.”

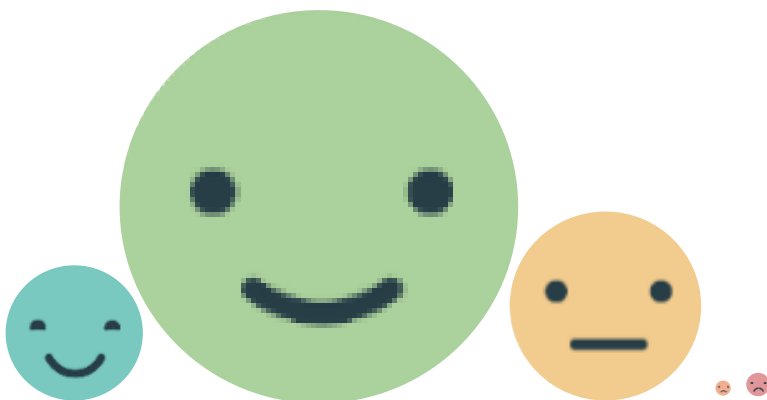
5 Yhteenveto

Kysely antoi hyvää taustatietoa yläkouluselvityksen työstämiseen. Sen tuloksia hyödynnettiin mahdollisuuksien mukaan skenaarioiden laadinnassa. Kaikki tulokset analysoitiin ja jokainen avoin vastaus luettiin. Kyselyn runsas vastausmateriaali olisi mahdollistanut vieläkin syvällisemmän analysoinnin ja synteesin esimerkiksi eri koulujen oppilaiden tai huoltajien vastausten perusteella. Tässä raportissa esitetty taso koettiin riittäväksi yläkouluselvityksen tarpeisiin. Tuloksia voidaan tarvittaessa jatkohyödyntää opetuksen järjestämisessä.

Koska Kuopio on Unicefin Lapsiystävällinen kunta, on lapsivaikutusten arviointi osa kaikkea päätöksentekoa. Tämä kysely ja siitä laadittu raportti toteuttavat osaltaan YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen artiklaa 12 ”Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen”. Koska yläkouluselvitys on strategisen tason palveluverkkoselvitys, on sen perusteella tehtävistä kouluverkkoapäätöksistä laadittava ajallaan perusteellisempi lapsivaikutusten arviointi.

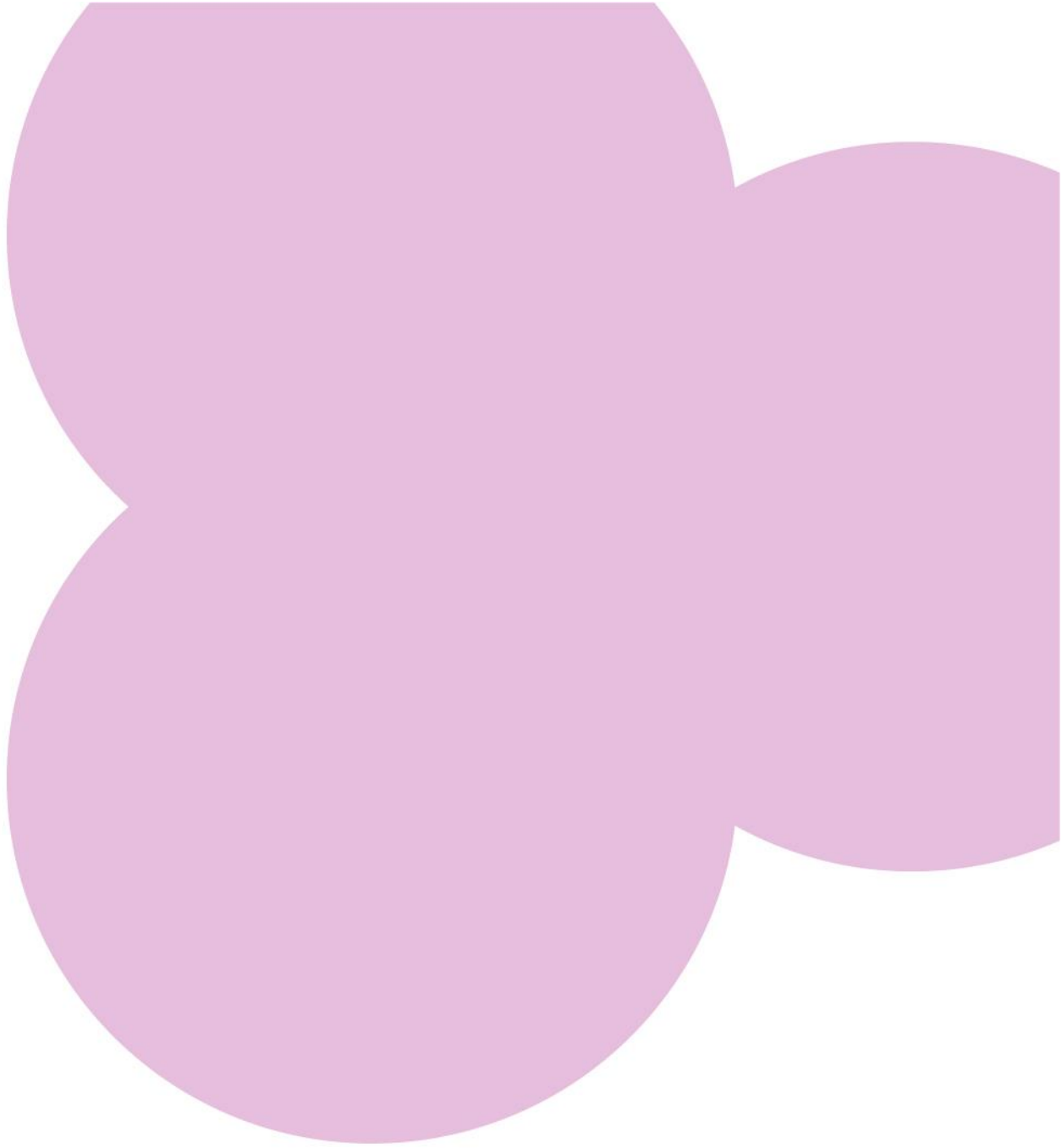
Keskeisiltä osiltaan ala- ja yläkoululaisten sekä huoltajien vastaukset olivat yhteneviä. Joitakin painotuseroja löytyi. Jo ennakkoon keskustelua on herättänyt se, että pitääkö huoltajien vastauksille antaa oppilaiden vastauksia suurempi painoarvo. Vai olisivatko oppilaat se asiakasryhmä, jonka vastauksilla on suurempi merkitys? Kummankaan ryhmän vastauksista ei pidä kuitenkaan tehdä liian pitkälle meneviä tulkintoja, koska kyseessä ovat yksittäisen kyselyn vastaukset.

Kyselyn lopuksi pyydettiin myös vastaajien mielipide kyselystä: noin 70 % antoi kyselylle iloisen hymynaaman (4 tai 5).

Kuva 36. ”Mielipiteesi kyselystä?” vastausten jakauma suhteutettu hymiöiden kokoon.

KUOPIO.

www.kuopio.fi